

Újfolyam

70. szám

FASORI HARANGSZÓ

www.fasor.hu

A Budapest-Fasori Református Egyházközség hírmondója

2017. december

*„Ne féljeteK, mert
íme, nagy örömet
hirdetek nekteK,
amely az egész nép
öröme lesz: üdvözítõ
született ma nek-
tek...” (Lk 2,10–11)*

EMLÉKEZTETŐ

„Dávidé. Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!”

(Zsolt 103,1–2)

Dávid zoltára a Szentlélek által felelősségi körünk egy nagyon komoly területére hívja fel a figyelmünket. Néha kegyes látszat mögé bújva úgy teszünk, mintha nem lenne fontos, hogy milyen hangulatban telnek-múlnak a napjaink. Máskor más sem számít és foglalkoztat, csak az, hogy éppen milyen „passzban” vagyunk. Vérmérsékletünk is nagyban befolyásolja hozzáállásunkat. Amikor elcsendesedtem a felolvasott Ige fölött, a hangszerhangolás jutott eszembe. Egy hangszer az idő, a hőmérséklet vagy fizikai behatás következtében elhangolódik. Használni igazán, rendeltetésszerűen csak jól hangoltan lehet. Amíg el- vagy lehangolt, addig tulajdonképpen hasznavehetetlen. Két alternatíva áll előttünk ilyenkor: vagy félretesszük csalódottan, vagy kézbe vesszük és felhangoljuk.

Különös „hangszer” a bensőnk. Sok minden képes elhangolni: események, emberek s még az időjárás is. Máskor talán éppen mi hangoljuk le, el vagy éppen át önmagunkat. Ma azt lehet és kell megértenünk ennek a zoltárnak az üzenete által, hogy mi magunk felelősek vagyunk az alaphangulatunkért. Vajon lemondunk bensőnk hangolásáról csalódottan és félretesszük, vagy kézbe vesszük és dolgozunk rajta? S most szembe kell nézni azzal, hogy hiába szeretjük háritani a dolgokat másra, nem az a döntő kérdés, hogy mások hogyan hangolnak minket, hanem az, hogy mi mit kezdünk önmagunkkal. A lelki életben az egyik legfőbb művészet, hogy hogyan bánunk önmagunkkal. S természetesen nem csupán az, hogy kézbe vesszük-e, hanem az, hogy hogyan és miért tesszük ezt. Erre tanít Dávid a Lélek által most mindnyájunkat.

A zoltáros önmagához fordulva unszolja, kész-teti magát, hogy jó alaphangra legyen hangolva az

élete. Tudja, hogy énünk olyan hangokat hallat, melyeket felül kell írni önmagunknak. A jól ismert 42. zoltárban a zoltáros megszólítja csüggedt önmagát, nem engedi, hogy énje kétségbeesésbe taszítsa, megemlékezik Istenről, és így bátorítja magát: *„Miért csüggedsz el, lelkem, miért háborogsz bennem? Bizzál Istenben, mert még hálát adok neki, szabadító Istenemnek!”* (Zsolt 42,12) A 103. zoltárban Dávid egy nagy emlékeztetéssel írja felül feledékenységre való hajlamát, hálátlanságát. Előttünk áll egy nagy emlékeztető. Nagy ajándék, ha vannak mellettünk olyanok, akik segítenek minket emlékezni. S azt is meg kell látnunk, hogy saját magunknak kell emlékeztetni önmagunkat. S mire kell emlékeztetni?

Döbbenetes felismerése Dávidnak – ahogyan nekünk is –, hogy milyen sok panasz és milyen kevés hála van az emberben. Elfelejtünk köszönetet mondani, hálát adni, miközben az elégedetlenség csak úgy ömlik belőlünk. Mennyi átkozódás és milyen kevés áldásmondás hallatszik a világban. Egy írói parabola szerint az erények „mennyei” találkozásán egy angyal figyelmes lesz arra, hogy ketten még nem is ismerik egymást. Bemutatja őket egymásnak, a Jótétemény és Hála egymásra csodálkoznak, mert a világ fennállása óta csak most találkoztak egymással először. Felelősek vagyunk azért, hogy ez bennünk ne így legyen! Emlékeztetni kell magunkat, és áldásra hangolni Isten iránt.

Hiszen az egyik alapvető rosszhangulatkeltés a feledékenység, tudniillik az Úr jóságának elfelejtése. Megromlott énünk úgy működik, hogy a rosszat nem tudja elfelejteni, miközben a jó mindenestül kiesik az emlékezetéből. Amikor erre hangolódunk, passzívan hagyjuk, hogy énünk tartsa a gyepőt. De nekünk szembe kell vele szállni, le kell fegyverezni, meg kell tagadni, és arra kell hangolódunk, amit Urunk tett velünk. Énünk a rosszról beszél, nekünk vele szemben a jóról kell beszélünk! S nemcsak félig, hanem egészen. Egy apa a fia rossz cselekedeteit úgy

tartotta számon, hogy minden rossznál egy szöveget vert az ajtófélfába. Amikor a fiú megtért, odahívta, és egyenként kihúzta a szögeket. Milyen különös és milyen látható jele az elengedésnek. Csakhogy az apa szíve nem hangolódott a teljes bocsánatra, mert ahogyan kihúzta a szögeket, megjegyezte: „A nyoma ott maradt...” Isten bocsánata nyomtalanul törli el a bűnt, a fedezet teljes az Úr Jézus Krisztus áldozata árán, Ő nem emlékezik meg bűneinkről többet. Arra kell hangolni a bensőnket, amit Isten tett, és nem engedni a saját korlátaink, látásunk szerint hangolódni. Kezdeményezni kell, szembehelyezkedni, hogy megfőkezzük gondolatainkat, érzéseinket, vagy éppen felkeltsük helyes érzéseinket.

„Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét!” Ha jól megfigyeljük a kijelentést, azt is megérthetjük belőle, hogy ez a felhívás nem arról szól, hogy szánkkal áldjuk az Urat csupán. Mert itt egy alapvető hozzáállásról van szó, egy egész bensőt érintő magatartásról. Egy olyan sajátos keresztyén jellemvonásról, mely megkülönböztet minket minden más vallásos hozzáállástól. A hívő ember alapvetően hálás ember, hiszen tudja, hogy Istennek nem adhatunk semmit, hiszen minden az Ővé, csak hálát. Ez a kedves áldozat Isten előtt. Magunkat is erre kell hangolni, ezt kell tudatosítani, és ebben kell gyakorolni. Áldani Őt azt jelenti, hogy elismerem hálás szívvel hatalmát és jóságát. Egész lényem az Ő szent nevét áldja. Hiszen a keresztyén élet nem egyéb, mint hálaadás, szüntelen hálaadás.

„Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” S ahogyan halljuk, azért sajátosan más ez, mint egyéb vallásgyakorlás, mert azokban az ember az isteni jó elnyerése érdekében tesz meg dolgokat, keresztyénként pedig éppen ellenkezőleg: az isteni jó elnyerése okán. Míg az előbbi kényszeresen teljesít, az utóbbi hálaadásban szolgál. S most újra kell mondanom: felelősek vagyunk azért, hogy lelkünk a jóra legyen hangolva, arra a sok jóra, melyet Isten tett velünk. Önmagunknak kell mondanunk: „...ne feledd el, mennyi jót tett veled!”

Használd az eszed, emlékezz, használd a szemed, és csodálkozz! Vedd észre, tartsd számon, sorold fel. S lehet, hogy kérdezed: „Mennyi jót?” Hát alig van ilyen, vagy nincs is. Csak nehézségek, rossz dolgok fémjelzik utamat, életemet. Valóban így van? Ne engedd a kísértő hangot uralkodni a szívedben! Rosszra vagy hangolva a jó helyett! Az ébresztő szól! Rendkívüli dolgokban várod a jót? Hát lásd meg, hogy abban adta. Az Úr Jézus bocsánatot, gyógyulást készített neked, megváltást kaptál a halálból Általa. S el ne feledd a kicsiny csodákat, a magától értetődőnek tűnőket. Mid van, amit nem kaptál? S kaptál nehézségeket is, rosszat is? Ugye tudod, hogy van keserű gyógyszer is, van fájdalmas kezelés is, de javadra van. Egy jó orvos tudja, hogy hogyan lehet segíteni, s az áldott orvos hogyan tudná azt?

S végül egy *nagy emlékeztetőre* hívom fel a figyelmünket. Urunk kegyelme megadta, hogy 20 évvel ezelőtt újraindíthattuk a *Fasori Harangszót* mintegy 45 évi hallgatás után, 1997 karácsonyán. Miért „született újjá”? Éppen az előbb felismert bátorítás miatt is. Hiszen emlékeztet Isten csodálatos kegyelmének jeleire, történéseire személyes és gyülekezeti életünkben egyaránt. Ha kézbe vesszük, ha elolvassuk, segít emlékezni, hálát adni, örvendezni az Úr előtt, ami erőt ad. Jóra hangol, reményt kelt a szívünkben, és áldhatjuk a Szentháromság Istent, aki hatalmasan cselekedett és cselekszik közöttünk. Volt és van miről írni, hiszen megannyi áldása jelent meg szerető Atyánknak gyülekezeti életünkben. „...ne feledd el, mennyi jót tett veled!” Milyen rövid 20 év a reformáció 500 éves évfordulóján, a keresztyénség majd' 2000 éves történetéhez képest. S mégis milyen gazdag mindabban, ami velünk történt! Ezért hát van miért, és van, ami által teljesülhet Dávid vallomása bennünk is: „Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” Személyesen és közösségünkben is hangolódjunk erre! Ezt kívánva mindnyájunknak szeretettel:

Somogyi Péter lelkipásztor

REFORMÁCIÓ ÉS A NŐK

Beszámoló az idei női csendesnapról

Különböző generációk és élethelyzetek találkozása Krisztus lábánál megcsendesedve, tanulva egymástól és egymás által az Úrtól – ezt jelenti számomra a fasori női csendesnap minden évben. Újra egy évre való lelki muníció, sok átgondolni, átímadkozni valót köszönhetünk a szolgálóknak.

Hiszed-e ezt?

Idén sokszorosan kellett tapasztalnunk a gyülekezetben, milyen testvérekkel együtt nehéz gyászt átélni. Somogyiné Ficsor Krisztina lelkipásztor szolgálata is gyógyított s megerősített bennünket újra: nem annyi az élet, mint amennyit látunk. Lázár feltámasztásának történetén keresztül bátorított bennünket az Ige: ahol Jézus Krisztus jelen van, ahol Ő szól, ott van feltámadás! Jézus kérdése nem az volt az asszonyokhoz s hozzánk, hogy értjük-e ezt. Értjük-e, hogy Ő, a mindenség Ura hogyan és miért cselekszik?! Az Ő kérdése az volt: hisszük-e, hogy cselekszik. Márta válasza sem az volt, hogy látom, értem, érzem; azt mondta: hiszem! Bármilyen történések, hiszem, hogy Isten tervébe nem csúszott hiba. Hiszem, hogy Ő Úr, hiszem, hogy van feltámadás! Jézus Lukács evangéliumában maga nevezi tanítványait a feltámadás fiainak. Újrakezdés, feltámadás, reformáció – nem értem, hogy mi történik körülöttem, de kész vagyok elindulni Jézus szavára, mert az Úrnak van megoldása a mostani helyzetre is.

Máriától a derék asszonyig

Dr. Balog Judit történész, az Eszterházy Károly Egyetem Ókori, Középkori és Kora Újkori Történeti Tanszékének egyetemi docense nagyon gazdag, informatív és lelkesítő előadást tartott a nők és a reformáció kapcsolatáról. Személyes vallomással kezdve visszaemlékezett a megtérésére és az ebben

Dr. Balog Judit történész

gyökerező határozott képre, hogy milyennek is kell lennie egy keresztyén nőnek. Ebből a tapasztalatából kiindulva biztatott bennünket arra, hogy lépünk ki a sémákból. Sokszor olyan jól tudjuk, milyennek szeretne látni bennünket Isten, hogy Őt már meg sem kérdezzük erről. Pedig Isten nem úgy vezet, ahogy én azt megtanultam és elvárom.

Előadásából kiderült, hogy a sötét középkor mégsem volt olyan sötét, mert a keresztes háborúkkal párhuzamosan női körökben felébredt az Ige utáni vágy, ciszterci és bencés kolostorokban női imakörök alakultak. Az igehirdetésekből a nők elé állított középkori példakép Mária volt, az ideális nő ebből következően az anya lett. Ezzel szemben a női szerzetességben éppen az számított erénynek, ha a jelölt minél kevésbé hasonlított egy nőre; úgy vélték, akkor jobban tud Istent dicséretet élni. A harmadik női kép a Bibliából Éváé, aki bűnbe vitte Ádámot. Tehát a nő gyöngé és hajlamos a bűnre – hangzott a sommás ítélet a kor asszonyai felett, mely legitímálta a házastárs tettelegességét is.

A reformációban Mária eltűnik a prédikátorok eszköztárából, helyette megjelenik a Példabeszédek könyvének derék asszonya, a gazdálkodó, aktív személyiség. A genfi reformáció emlékművén egyetlen női név van

feltüntetve: Marie Dentiére-é, aki teológus, reformációtörténész, filozófus és író volt; Luther tanítására, a megkeresztelt hívők egyetemes papságára hivatkozva követelte, hogy a nők is prédikálhassanak. Aktív és tudós hölgy volt, harcosan állt ki az elvei mellett. Luther felesége, Katharina von Bora elképesztően erős asszony volt, amellelt, hogy hat gyermeket szült és nevelt, mindig jelen volt Luther asztali beszélgetéseinél, amelyekbe be is kapcsolódott. Katharina rendbe hozta a családi kasszát, megélhetésként sört főzött, földet bérelt és kosztosokat fogadott. Bár Luther nem értett mindenben egyet Katharinával, házasságában nem volt boldogtalan, ezt az is bizonyítja, hogy végrendeletében feleségét összes vagyona egyedüli örökösévé tette.

Kálvin nőképét egy tőle vett idézettel a legegyszerűbb leírni: „...elvesztette az egyik bordáját, ám helyébe jóval drágább jutalmat kapott: egész letére hű társat, ő, aki korábban tökéletlen volt, így lett tökéletessé.” Kálvin valódi szobatudós volt; ezért nem bízva semmit a véletlenre Genfben fel is állítottak egy feleségkereső bizottságot(!), amelynek az lett volna a feladata, hogy számára a megfelelő asszonyt megtalálja. Ha ezen az úton nem is jutott Kálvin feleséghez, Isten mégis gondoskodott róla Idelette de Bure-nek, betegápolójának személyében, aki csendes áldozatkészségével támogatta, segítette a reformátort.

A magyar reformáció női alakjait kezdetben elsősorban a mecénás, támogatói szerep jellemezte. Iskolákat patronáló, háztartást, némelykor várat(!) is irányító asszonyok villantak fel előttünk, akik férjeiknél hamarabb lettek reformátusok. Sok fejedelmet a felesége hite és magatartása vezetett az Úrhoz. Aktív segítőtársak voltak, elkötelezett, hűséges életet éltek, akik számára fontossá vált, hogy a nők tudjanak írni-olvasni, s tudják otthon tanítani a gyerekeiket. A református fejedelemasszony első prototípusa Károlyi Zsuzsanna, akiből

holtában kívánta férje kialakítani az eszményi hívő asszonyt – ezért aztán nagyon keveset tudunk arról, milyen is volt ő valójában. A reformáció is azt várta egy nőtől, hogy legyen családaya; ezt ő nem tudta „teljesíteni” (két gyermeke halt meg fiatalon). Ennél is nehezebb utat kapott Bornemissza Anna, aki 14 gyermeket szült, s ebből egyetlenegy maradt életben. Férje, Apaffy Mihály alkoholiista volt, de felesége egész életében azon dolgozott, hogy ezt elfedezze; védte a férje jó hírét – pedig ez nem volt egyszerű feladat. ... Jól értett a matematikához, férje helyett végezte a fejedelemség könyvelését. Írt szakácskönyvet is; bár ma már elég nehéz belehelyezkedni abba a léptékbe, hogy pl. „Vég 12 ökröt.” Háborúk, küzdelmek, személyes válságok, betegségek, részeges férj, gyermekek elvesztése – nehéz utak, nagyon különböző személyiségek. Amit tanulhatunk tőlük: hogy merték vállalni a saját útjukat, amelyet személyesen Krisztustól vettek; nem próbáltak megfelelni az elvárásoknak, az „ideális hívő nő” képének.

Kissné Györffy Eszter bizonyágtétele élő volt és bátorító; megtudtuk, hogy Esztergom elestét egy olyan zsoldos katona okozta, aki jobban szerette a pénzt, mint Jézus Krisztust. Felvetődött bennem a kérdés: van-e valami, amit jobban szeretek, fontosabbnak tartok, mint Jézus Krisztus? Hiszen – ahogy Esztertől hallottuk – nem a történelem ismétli önmagát, hanem az emberi tulajdonságok, bűnök ismétlik a történelmet.

Személyes vallomás

Elkeseredve, elhagyatottság érzésével mentem a csendesnapra; megerősítve indultam haza, a gazdag lelki táplálék mellett azzal a tudattal, hogy van, aki imádkozik értem. Köszönöm Nektek, fasori asszonytestvérek, hogy veletek lehettem Krisztus közösségében, hogy imádkoztok értem, hogy imádkozhatok értetek!

Parti Judit

AZ ÚT A MENNYBE VISZ

Együttműködés a Vasárnapi Iskolai Szövetséggel

Örömhírt Budapestnek elnevezéssel, a hagyományos 5 Napos Klubot, vagyis a nyári játszótéri gyermekevangelizációs heteket összehangoltan egy időben, július 10-től 14-ig, első alkalommal szervezte meg a Vasárnapi Iskolai Szövetség (VISZ) Budapesten. Az őszi szünetben pedig gyülekezetünkben tartott gyermek- evangelizációt.

Egyéves előkészület után 14 gyülekezetet szolgáló csoportja közreműködésével valósulhatott meg a program. Mi, faszori reformátusok vállaltuk, hogy egy tapasztalt VISZ-munkatárs, Széll Kitti segítségével magunk is beszállunk. A VISZ munkatársai az általuk összeállított anyagot személyes felkészítéssel egészítették ki, de a sok szemléltetőeszköz elkészítése ránk várt. A gyülekezet összekötő személye, Oros Márta vállalta fel a rengeteg háttérmunkát.

Gyönyörű, újonnan nyitott, jól felszerelt, árnyas játszótér a Benczúr kert. Az épületnek van egy tornácos része, ide helyeztük el a padlóra a két takarót, ahová az alkalom előtt és alatt regisztrált gyermekek mellé egy-két szülő is elfért. Változó létszám, de intenzív részvétel mellett tartottuk a foglalkozásokat: az egyik óvodás kislány sírva kérte édesanyját, hogy a vége előtt még ne kelljen hazamennie. Időnként egész sokan lettünk a kisebb záporok-zivatarok miatt – Istenünk tud rendezni igazán! *Az egyetlen út* című oktatóanyag alapján az ajánlott énekeket, történetet, aranymondást, a missziós történet folytatásos részét tanítottuk, és játszottuk az ajánlott játékokat. Megosztottuk a feladatokat, változatossá téve a foglalkozást. Jézus mondja: „*Én vagyok az út...; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam.*” (János 14,6). A programban a tanításhoz kapcsolódó közlekedési táblák lépten-nyomon a gyermekek

előtt lesznek az utcán, melyekről eszükbe juthat a Biblia tanítása, útmutatása, hogy megtalálják a zsákutcából a visszatérést, az egyetlen utat, mely a Mennybe vezet, Jézus Krisztust, aki az út. Urunk tudja megeleveníteni a gyermekek és a szülők szívében a hallott Igét, gondolatokat.

Nagy örömmel töltött el minket, hogy az egyik 8 év körüli kislány odajött a meghívásra, és a négy szemközti beszélgetésben lelkesen elmondta, milyen nagy élmény volt neki a tékozló fiú története, ő eddig erről még semmit sem tudott, csak Jézuskát ismerte karácsonyról. Arra sem gondolt, hogy Isten ismer minket, szeret, és hogy Benne bízhatunk. Hogyan lehetnénk Isten gyermekei, mit jelent a megtérés...? Sikertült a kérdéseire választ adni, mielőtt a kísérője elhívta. Az utolsó napra a gyerekek nagy része már tudta, hova kell jönni, hozták a füzeteiket magukkal. A sok zavaró körülmény ellenére szinte védőburokban voltunk. A szolgálók és a gyerekek figyelmét sem zavarta meg a közelben hangosan beszélő anyukák zaja, a focizők kiáltozása. A missziós történetet hallgatva az egyik 4 év körüli kislány, Csongor egyszer hátra fordult, és azt suttogta nekem, aki mögötte ültem a takarón: „Ez engem nagyon érdekel. Most ide akarok figyelni!” Örömmel fogadták a meglepetést, ajándékfüzetet bibliai történetekkel és feladatokkal, a könyvjelzőt és a *Hogyan juthatsz a mennybe Magyarországról?* című traktátust. Reméljük, a gyerekekben, szülőkben visszhangzik később is a hét éneke: „*Egy út vezet a mennybe fel... Jézus*”.

A délutánok során örömmel beszélgettünk az érdeklődő szülőkkel. Emellett gyülekezetünkben is többen rövidebb-hosszabb

időre meglátogattak minket. Jó volt látni, hogy érdeklődnek, hogyan zajlik egy ilyen játszótéri gyermekevangelizációs klub, melyért imádkoznak. Mi, felnőttek úgy tettük a dolgunkat, mint akik mindig ezt csinálták. Mertünk alkalmazkodni a gyerekek állapotához: mozgásos és labdajátékkal, az énekek változatos kíséréssel, s Isten üzenetét bátran, érthetően szólhattuk. Hálával tölt el, hogy bár a hét kezdete előtt nehezen jött össze szolgálócsapatunk, mégis teljes egységben, Krisztus szeretetében munkálkodhattunk az Ő szolgálatában. Minden este leültünk az asztalhoz, és átbeszélggettük, ki mit tapasztalt, mit élt át aznap, s egy szívvel borultunk Urunk elé hálát adni, könyörögni a gyermekekért, családokért, a szolgálatunkért, a velünk párhuzamosan még 11 játszótéren folyó evangelizációért. Reméljük, lesznek, akiknek az Ige a szívükig ért, és eljönnek a templomba, jelentkeznek hittanórákra. Elindulnak *Az egyetlen út: Jézus útján*.

Októberben pedig fordult a kocka: a kialakult jó kapcsolatra alapozva a VISZ munkatársai elfogadták a gyülekezet vezetőségének

meghívását az idei őszi gyermekevangelizációs héten való szolgálatra. A tavalyi sikeren felbuzdulva a presbitérium döntése nyomán ezúttal újszerű formában, az őszi szünetben elsődlegesen a gyermekekre fókuszálva szólalt meg a figyelemfelkeltő hívogató: ügyes kezű, kardot, dárdát is jól forgató építőmunkásokat kerestek kőműves munkakörbe Isten országának építéséhez. A kísérő felnőtteket, szülőket a templom esti csendje várta a négy alkalom folyamán „felnőtt-megőrzőbe” egy-egy tartalmas, reformációi témájú előadással. A VISZ játékos és páratlanul színes-szemléletes módszerei és tapasztalt gyermekmunkásai korcsoportonként (óvodás, alsós és felsős) 8–19 kisebb-nagyobb gyermeket vonzottak estéről estére a korosztályos foglalkozásokra, naponta 40 főt, és aki ott volt, nem csak egy tartalmas szünidei programmal lett gazdagabb, hanem mennyei kincseket is gyűjtött, melyek már örökre az övé maradnak.

Köszönjük a szolgálattelvőknek, dicsőség érte Urunknak!

Magai Margit – Diószegi Rita

FELNÖTTMEGŐRZŐBEN

Amíg a novemberi gyermekevangelizáció zajlott, a felnőttek számára is volt alkalom. Négy nap – négy lutheri „sola” – négy lelkipásztor. A tanítást a hagyományostól eltérően a templom egyik oldalsó pad-sorából hallgathattuk, így lelkészeink is előttünk állva, hozzánk közel, közvetlenül beszéltek; ez személyessé, többször interaktívvá is tette az alkalmakat. A Lélek munkáját érezhettük abban is, ahogyan a négy téma, megközelítés egységbe forrt. Hiszen akár egyedül a Szentírásról, a kegyelemről, Krisztusról vagy a hitről beszélünk, lényegében ugyanarról van szó. Kicsit olyan ez, mint a kocka, amelynek sosem láthatjuk egyszerre mind a hat oldalát, ha viszont bemegyünk egy kocka alakú épületbe, átláthatjuk az egészet. Így kerülhettünk a négy nap alatt egyre beljebb a szinte megfogalmazhatatlan titkok világába.

Négy olyan vezérfonalat is találtam, mely átszötte ezeket az alkalmakat. Az egyik természetesen a reformáció és Luther Márton alakja – az ő személyes, Istenhez vezető útjáról is sokat hallhattunk. A másik az előbb említett üzenet Krisztusról és az evangéliumról. A harmadik a minket körülvevő kor és világ. Ez a téma számomra azért is nagyon fontos, mert gyakran felteszem a kérdést: hogyan, hol lehet kapcsolódási pontokat találni a reformáció, a hitünk és a (még) nem hívő emberek között? Milyen témák, kérdések vágnak azoknak is az elevenébe, akik nem érdeklődnek a vallás iránt? Az egyik kulcs itt a „biztonság”, a „biztos fogódzó” lehet. Hiszen nemcsak hogy nem kaphatunk ilyet a hiten (Biblián, Krisztuson) kívül sehonnan, sőt inkább pont ennek hiányát ünnepli a posztmodern kor – szórakoztató és kényelmes is, hogy minden lehet egyszerre igaz és hamis; életünket

alapozhatjuk akár mindennap újabb és újabb elméletekre. Ennek a lelki következményei azonban mindig negatívak, és ezt azok is érezhetik, akik eddig nem fordultak Isten felé. Az előadásokban sok szó esett arról, hogy mennyire biztonságos, megnyugtató alapot jelenthet az Igéhez és Krisztushoz való ragaszkodás, a kegyelem nem kiérdemelt, hanem ajándékként való elfogadása.

A negyedik vezérfonal pedig természetesen a nevelés volt, hiszen csemetéink mindeközben korcsoportonként a gyermekevangelizáció padjait koptatták. Elgondolkodhattunk azon, hogy lehetünk-e mi a Szentírás jó, hiteles fordításai gyermekeink számára; hogy mit jelent a nevelésben a kegyelem – hogyan lehet szeretetben kötődő kapcsolatot kialakítani; hogy mit jelenthet az, hogy a nevelésben is Krisztusra mutassanak útjaink, és hogy milyen nehéz hűségre (hitre) nevelni ma a gyerekeket az eldobható kacatok világában. Mindezt egy nagyon érzékletes kép is megvilágította: képzeljük el, hogy valakik úgy néznek egy focimeccset, hogy nem látják a labdát, csak a játékosok mozgását. Azonban ha valaki észreveszi, hogy a háló rezdülésekor mozdul meg az egész tömeg, elkezdhet következtetni a labda létére, és így értelmet nyernek az addig értelmetlennek tűnő mozdulatok. Ugyanígy nyerhet a mi láthatatlan hitünk is értelmet, és lehet követendő példa a gyerekek számára, ha életünk, viselkedésünk Krisztus (és a hit, a kegyelem, az Írás) felé mutat.

(A címben szereplő kifejezést Édes Gábor lelkipásztorunk használta, ezúton is köszönöm neki!)

Tézli Péter

A MEGÚJULT PRESBITÉRIUM

Október 15-én gyülekezetünk megválasztotta a 2018–2023-as ciklusra a presbitériumot. A 24 presbiter és 6 pópresbiter közül négyen először vállalnak ilyen tisztséget, a többiek korábban is tagjai voltak a presbitériumnak. A 711 tagú névjegyzékből 172-en adtak le érvényes szavazatot, amelyek – hét kivétellel – a jelöltek listáját támogatta. Az alábbiakban a presbiterok bemutatkozását és fotóját közöljük.

BERZSÁK ZOLTÁN

presbiter

Okleveles építészmérnök, vezető tervező vagyok, saját építészirodám munkáját irányítom. A műegyetem elvégzése után ismerkedtem meg feleségemmel, Krisztinával, akivel 1996 óta

élünk boldog házasságban. 2001-ben konfirmáltunk a kelenföldi református gyülekezetben. 2005 óta tartozunk – családommal együtt – a Fásor közösségébe. Házasságunkat 2007-ben Nagybörzsönyben egy fásori családossal heten az Úr előtt is megerősítettük. Négy gyermekünk közül Barna a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatója, Bulcsú és Réka a Baár-Madas Református Gimnázium tanulói, Bodza az Újbudai Ádám Jenő Általános Iskolába jár. A gyülekezetbe kerülésünkkel egy időben csatlakoztunk a pároskörhöz, azóta itt szolgálunk közösen. A gyülekezet építési ügyeinek előmozdításában, szervezésében, koordinálásában vállalom aktív szerepet.

dr. BÉCSI TAMÁS

pópresbiter

A műegyetemen dolgozom egyetemi docensként. Hívő családban nőttem fel Kisvárdán, a debreceni nagyerdei gyülekezetbe tartoztam, ott konfirmáltam. Budapestre tanulmányaim miatt költöztem 1997-ben, a gyülekezetben 2007 körül találtuk meg otthonunkat. Jelenleg

BRUCKNER LÁSZLÓ

presbiter;

intézményügyi gondnok

Gyógypedagógiai tanárként kezdtem pályámat, majd igazgatóhelyettesként fogyatékos fiatalok szakképzésével foglalkoztam. 2011 óta a szakképzés-

irányításban dolgozom, jelenleg a Nemzetgazdasági Minisztérium kötelékében. Feleségemmel közös hívő életünket a kelenföldi református gyülekezetben kezdtük. A fásori gyülekezet fenntartásában lévő óvoda alapításában és működtetésében közel másfél évtizedig presbiterként és missziói gondnokként vettem részt. Négy iskolás, illetve felnőtt gyermekünk van. A fásori gyülekezetnek 2006 óta vagyunk elkötelezett tagjai. Feleségemmel együtt munkatársak vagyunk a felső tagozatos gyermek-istentiszteleteken, továbbá a házassággondozó szolgálatokban. 2010 óta presbiterként, intézményügyi gondnokként és a Budapest-Fásori Református Kollégium igazgatótanácsának tagjaként veszek részt a gyülekezet intézményi fenntartói feladataiban.

DEMETER ZOLTÁN

presbiter

Marosvásárhelyen születtem, 1992-ben kerültem a fásori ifibe, később itt találtam lelki otthonra és ismerkedtem meg feleségemmel, akivel 1997-ben házasodtunk össze. Még

abban az évben az ifiből a felnőtt gyülekezetbe való átmenetet már pópresbiterként élhettem meg.

Azóta több cikluson át szolgálhattam mint presbiter. Házasságunk pecsétjeként az Úr négy fiúgyermekkel ajándékozott meg minket. A pároskör és házi körünk rendszeres látogatói vagyunk, emellett az információs misszió munkatársaként a templomi hangosításban és hangfelvételek készítésében szolgálunk.

DEVICH MÁRTON

presbiter, főgondnok

Végzettségem gépészmérnök, de kulturális újságíró lett belőlem, a *Magyar Nemzet* és *Heti Válasz* vezető szerkesztője voltam. 2011-től a Magyar Távirati Iroda Kulturális Szerkesztőségét irányítottam, jelenleg a Bartók Rádió igazgatója vagyok. Feleségem Kovalszki Mária zongoraművész, 27 éve vagyunk házaskor. Három gyermekünk van, Réka már férjhez ment, Gergely a Zeneakadémiára jár, Noémi még a Julianna iskolába. A hit magját református lelkész nagyapám ültette el a szívemben, a budahegyvidéki gyülekezetben konfirmáltam. Isten akkor szólított meg bennünket és hívott a Fasorba, amikor Réka lányunkat beírtattuk a Juliannába. Tahiban, egy családi hétvégén tértünk meg feleségemmel együtt 2001-ben. Tíz éven át szerkesztettem a *Fasori Harangszót*, közel 15 éve vagyok presbiter, öt éve főgondnok, sokáig szolgáltam iskolánk, majd óvodánk támogatására intézményi gondnokként, feleségemmel részt vettünk a házaspáros misszióban, több mint tíz éve házi imakört is vezetünk.

egész életemhez egy csodálatos társat is kaptam, akivel négy gyönyörű gyermeket nevelhetünk, akik a kollégiumunk iskolájába és óvodájába járnak. A gyülekezet szolgálói ágai közül korábban az autós, majd a gyermekmegőrző, a legutóbbi időkhöz pedig a kisóvodások közötti szolgálatban vettem részt, de ügyvédként leginkább talán jogi ismereteimmel tudom szolgálni a gyülekezetet.

GÉR ANDRÁS LÁSZLÓ

pőpresbiter

Budapesten születtem, Sárospatakon nőttem fel, ott konfirmáltam 2000-ben és érettségiztem a református kollégium falai között 2005-ben. Élő hitű tanáraink biznyságtételei meghatározóak maradtak számomra. Isten elhívásának engedelmeskedve Budapesten a Károli Gáspár Református Egyetemen teológiát és történelmet tanultam egyházi szolgálatra és tudományos pályára készülve. Feleségemmel, Tímeával öt éve vagyunk házaskor, 2011 óta vagyunk a gyülekezet tagjai, gyermekeink (Miriám és Sámuel) is itt lettek megkeresztelve, lányunk a Csickebokor óvodába jár. Az évek során egyre szorosabban kapcsolódtunk be a gyülekezeti életbe (pároskör, házi csoportok, imakörök), melyen keresztül rengeteg áldást tapasztalunk meg. Az egyetemi éveket követően az állami közigazgatásból hívtak el Isten 2015-ben egyházi szolgálatba, a Zsinati Hivatalba, mely szolgálaton keresztül egyházi közéletünkben a biblikus, hitvallásaink alapuló értékeket képviselhetem.

Bár vallásos neveltetésben részesültem, és a rákospalotai óvodai gyülekezetben konfirmáltam is, gyermeki hitemet édesanyám korai elvesztése kiirtotta belőlem. Csaknem másfél évtizedes vargabetűt követően Isten utánam nyúlt, így kerültem a Fasorba. Isten kegyelméből ehhez és

dr. FÜRJES ZOLTÁN

presbiter

Tizenöt éve élünk házasságban feleségemmel, két gyermekünk a Julianna iskolába jár. Villamosmérnök vagyok, 22 éve dolgozom első munkahelyemen, először szoftverfejlesztőként, majd egy ideje vezetőként. Sem én, sem feleségem nem született hívó családba, de mindkettőnkél jelen volt az egygyel

vezetőként. Sem én, sem feleségem nem született hívó családba, de mindkettőnkél jelen volt az egygyel

GURZÓ JÓZSEF

presbiter

Tizenöt éve élünk házasságban feleségemmel, két gyermekünk a Julianna iskolába jár. Villamosmérnök vagyok, 22 éve dolgozom első munkahelyemen, először szoftverfejlesztőként, majd egy ideje vezetőként. Sem én, sem feleségem nem született hívó családba, de mindkettőnkél jelen volt az egygyel

idősebb generációból a hívő, imádságos háttér. Bár kapcsolatunkba világi módon vágtunk bele, együtt kezdtünk járni a Fasorba, a felnőtt konfirmációs alkalmakra. Itt hallottunk először az újjászületésről. Egy csendeshéten átélhettem, hogy az Úr hogy végzi ezt el, és nemsokára Móni is új életet kapott. Gyülekezetünkben az információs misszióban teljesítek szolgálatot, ahol a hangosítást, hangfelvételek készítését és a honlapunk informatikai háttérének biztosításával kapcsolatos feladatokat látom el további szolgáló testvérekkel együtt.

JÁRASI SÁNDOR

presbíter

1964-ben születtem Nagypalád községben, Kárpátalján. Tanulmányaimat a beregszászi egészségügyi szakközépiskolában végeztem 1983-ban. Ebben az évben besoroztak a szovjet had-

seregbe, a Bajkonur katonai kórházból szereltem le két év után. 1986-ban házasságot kötöttünk Bacsí Magdolnával a fertőssalmási református gyülekezetben. Két leányunk született, Nikoletta 1987-ben és Henrietta 1992-ben. Gyermekeink már iskolás korukban szabadon tanulhattak hittant, és járhattak templomba, ami a mi korunkban még tilos volt. 2000 januárjában egy áldott férfi csendeshéten engem is megszólított Isten. Egy évvel később egy házaspári csendeshéten feleségem is új életet kapott Jézusban. Nem sokkal ezután Budapestre költöztünk dolgozni a gyermekeinkkel együtt. A nagyvárosban próbáltunk gyülekezetet találni, egy ismerősünk hívott a Fasorba. 2007-ben Henrietta lányunk a Fasorban konfirmált, ugyanebben az évben feleségemmel a felnőtt konfirmáció alkalmával együtt tehetünk vallást Jézusról, a mi Megváltónkról a gyülekezet színe előtt.

„Ne add fel! Isten végtelen erőforrás, mindennap, minden percben kérhetsz és kaphatsz újabb erőt!”

(Gondolatok a presbíterek és szolgálatvezetők 2016-os karácsonyi bátorító üzenetei közül.)

KAJÁRI ZOLTÁN

presbíter

Végzettségem szerint közgazdász vagyok, de tanulmányaim elvégzése óta informatikusként dolgozom. Nem hívő családból származom, a fásori gyülekezetbe 2002-ben felnőttként kerültem

teljesen kívülállóként és megrögzött ateistaként, de az Ige elvégezte munkáját. Itt konfirmáltam és feleségemmel már itt kötöttünk házasságot 2004-ben, melyet az Úr két fiú- és két leánygyermekkel áldott meg. Bagon élünk, de hétről hétre nagy örömmel járunk vissza lelki otthonunkba. Szolgálati területem jelenleg az istentiszteletek alatti hangosítás, valamint a felvételek szerkesztése és sokszorosítása.

KIS CSABA

pótpresbíter

1978-ban születtem Kolozsváron, egy erdélyi magyar, református családban. A Farkas utcai gyülekezetbe jártam gyermekhittanra, majd ificsoportba és az ott működő egyetemi gyülekezetbe

(FIKE). Hat évig cserkészkedtem. Tizenöt évesen egy román baptista gyülekezeti evangelizációra hívtak. Akkor vált számomra igazán személyessé Jézus műve, az Örömhír. Gyerekkorom óta feltaláló szerettem volna lenni, ugyanakkor megtérésem után komolyan fontolgattam, hogy a teológiára megyek. Mérnök lettem, Budapesten kaptam állást, és a fásori és az egyetemi gyülekezet mellett köteleztem el magam. Az egyetemi gyülekezetbe későbbi feleségem, Györfly Eszter miatt (is) jártam. 2006-ban nősültem, feleségem egyetemi lelkész, két fiút kaptunk az Úrtól (Károly és Levente). 2007-ben beiratkoztam a KRE protestáns teológus szakára (itt négy évig tanultam). 2013–2016 között Sárospatakon lelkipásztor munkatárs szakon szereztem diplomát, gyakorlati éveimet a Fasorban töltöttem. 2014-ig mérnökként a tervezéstől az ipari gyártásig több területen is kipróbáltam magam, majd felhagytam a műszaki pályával. Most olyan szolgálatot keresek, amely Istennek kedves és végzettségemnek is megfelel.

KOVÁCS LÁSZLÓ

presbiter

Jászberényben születtem 1967-ben, itt is nőttem fel. Fialat felnőttként, 1989-ben szülővárosomban fogadhattam el Jézus Krisztus megváltását egy evangélikációs héten. Végzettségem szerint református teológus és informatikus vagyok, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum informatikai osztályán rendszerfejlesztőként dolgozom. Feleséggel egy csendeshéten ismerkedtünk meg, 1994-ben kötöttünk házasságot, Urunk három gyermeket bízott ránk. 2006 óta érezzük magunkat a fasori gyülekezethez tartozónak, amit megerősített az is, hogy 2012-ben a VI. kerületbe költöztünk. A gyülekezetben az úrvacsorák háttérszolgálatának szervezésében veszek részt. Feleséggel tagjai vagyunk egy házi csoportnak, ahol az igei szolgálat többnyire az én feladatom.

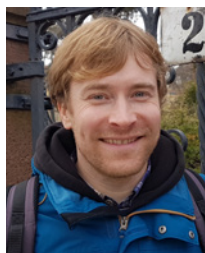

KRÚZSELYI ATILA

presbiter

1995 óta járunk feleséggel, Ilával a fasori gyülekezetbe. Három gyermekünk van: Ilona 1985-ben, Dani 1987-ben, Kata 1992-ben született. Terézvárosban élek születésem óta. Mezőgazdasági, környezetvédelmi és közigazdasági felsőfokú végzettségeket szereztem. Az Állami Számvevőszéknél dolgozom mint számvevő tanácsos. Sok tévút, félreértés, félremagyarázás, szellemi tespedés után találtam meg a helyem lélekben Jézus Krisztus keresztyének a tövében, személyesen pedig a fasori gyülekezetben. Presbiternek lenni megtiszteltetés és elhívás. Ezt régen tudták az emberek, és reménykedem, hogy az utánunk jövő generációk is ugyanígy fogják érezni.

„Az ég akkor is kék,
ha a felhők eltakarják.”

LAKATOS BENCE GÁBOR

pótpresbiter

Győrben, rendezett családban születtem 1983-ban, szüleim szeretetben neveltek fel. Színvonalas középiskolai oktatás keretében német nyelvű idegenvezetőnek tanultam, a Szegedi

Tudományegyetemen 2010-ben kaptam diplomát – történelem és informatikus könyvtáros szakokon tanultam. Közben 22 éven át gyűjtöttem azokat a fontos és súlyos kérdéseket, amelyek életem legfontosabb kérdései voltak – akkor, 22 évesen találkoztam először hívő reformátusokkal, akik arra tanítottak, hogy a legfontosabb válaszokat a Bibliában, Jézusnál találjuk meg. Először az újszegedi, majd a fasori református gyülekezet látogatója (majd tagja) lettem. Kenyeremet 5 éve informatikusként keresem, jelenleg egy magyar vállalatnál programozóként. Menyasszonyommal 2018 áprilisában szeretnénk házasságot kötni. A gyülekezetben az iratterjesztésben és templomunk bemutatásában szolgálok.

LIPTÁK MIHÁLY

presbiter

Legmagasabb iskolai végzettségem tanárképző főiskola, magyar–történelem szak. Kutatásszervezőként dolgoztam, a múlt év decembere óta nyugdíjas vagyok. Harmincnégy éve

élünk boldog házasságban feleséggel, Beával. Két felnőtt korú gyermekünk van: Eszter és Ágnes. Születésem után, 1953-ban titokban megkeresztelt a lakásunkban egy evangélikus lelkész. Istenről ezután több szó nem esett a családban. 1993-ban szólított meg az Úr, azóta járok hitben. A fasori információs misszióban (FIM) szolgálok. Feleséggem könyvtárosként szolgál a fasori gyülekezetben, melynek 1997 óta vagyunk tagjai. Jelenleg is presbiterként veszek részt a gyülekezet életében.

LITERÁTI ZOLTÁN

presbíter

Erdélyi református családból származom, kolozsvári egyetemi éveim alatt talákoztam Isten megszólító kegyelmével, aki több állomáson keresztül (Szatmárnémeti, Pesterzsébet, Helsinki, Pasarét) vezetett a Fasorba. Feleséggel két fiúgyermeket nevelünk. Mindketten fontosnak tartjuk, hogy Isten Igéjét a mindennapi életünk és a cselekedeteink is kiábrázolják. Isten ajándékának tekintem azt is, hogy a hétköznapi életben vezetőként dolgozom egy szoftverfejlesztéssel foglalkozó cégnél.

MAGAI MARGIT

presbíter

Dunántúli református lelkészcsaládba születtem 1955-ben, ahol átélhettem Isten szeretetét. A kamaszkor lázadásai után meghallottam Jézus szavát, és új életem kezdődött. Érettségi után több mint húsz évig a kaposvári megyei könyvtárban dolgoztam gyermekkönyvtárosként. Pedagógusi diplomám mellé 1992-ben hitoktatói képzést is szereztem. Isten gyermekei és fiatalok közötti szolgálatot bízott rám a gyülekezetben, iskolai hittanórákon. 1995-től Kaposvárról elhívott a Bethesda Gyermekkórházba, ahol húsz éven át lehettem beteg gyermekeknek és családtagjaiknak erősítője, vigasztalója mint kórházpedagógus és katechéta. A fasori gyülekezet tagja vagyok 22 éve, 2011 óta részt veszek a presbitérium munkájában. Zuglóban élek egyedül, de nem magányosan. Nyugdíj mellett a Fasorban hitoktatóként egy iskolában tanítok, koordinálok a fasori hitoktatói munkát. A gyülekezetben a gyermekmunkában, diakóniában, köztgazda-szolgálatban veszek részt, és ápolom a kapcsolatot a Bethesda Gyermekkórházzal, amíg mindehhez erőt ad Urunk. Házi imakörünkben havonként összejevünk imádkozni egymásért, a fasori gyülekezet munkatársaiért, szolgálatáért.

MARTINECZ ISTVÁN

presbíter

Budapesten születtem, apám után katolikus keresztségben részesültem. Édesanyám élő hitű református tanítónő volt. Az ő példája fogott meg bennem. Ifjúkoromban egy öszi evangelizációs héten Pasaréten ismertem meg személyesen Jézus Krisztust és fogadtam el mint Megváltómat. Így ismertem meg feleségemet, Mártit, akivel '88-ban kötöttünk házasságot. Három gyermekünk született. Kettő a Julianna iskolánk padjait koptatták. Az iskolai közös alkalmak, áhítatok, családi napok, majd csendességek és a szülőtársak hívogatása vonzott be bennünket a fasori gyülekezetbe, ahol 2008-ban a fiammal együtt konfirmáltam. Szolgálatokat kaptunk, gyermekeinket is beleértve, akik az ifi tagjai és – örömkörműnkre – maguk is szolgálnak a gyermekek között. Mártival tagjai vagyunk a pároskörnek és egy házi kört vezetünk. Részt veszek a fasori hangfelvételek utómunkálataiban. Jelenleg bankban dolgozom háttérművelési munkatársként, Márti a Csipkebokor óvodánk pedagógusa volt.

NÉMETH KÁLMÁN

presbíter;

gazdasági gondnok

Tizenöt éve járunk feleséggel a gyülekezetbe, négy gyermekünk van, a két kisebbik gyülekezetünk iskolájába, a Juliannába jár. Zuglóban élünk több mint 20 éve. Először villamosmérnöki, majd közgazdasági diplomát szereztem és közgazdászként dolgozom. Már felnőttként, családos emberként jutottam hitre, előtte sok útkereséssel és kudarcral a hátam mögött. Különböző szolgálói területeken szolgáltam (sportszolgálat, alsó tagozat kincskereső szolgálat), az elmúlt 4 évben a számvizsgáló bizottság munkájában vettem részt. Feleséggel közösen is szolgálunk.

NYIKOS LÁSZLÓ

presbiter;

építésügyi gondnok

Végzettségem szerint építészmérnök vagyok, jelenleg lakóhelyünk önkormányzata építési beruházásainak tervezésében, megvalósításában műkö-

döm közre. Feleségem a rákoscsabai Betlehem óvodában óvodapedagógus. Négy gyermekünkkel Rákosligeten élünk. Református családban nevelkedtem, de a Jézus Krisztusban élő hitet és vele az örök élet ajándékát felnőttként, 32 évesen kaptam meg. Azóta hiszem, hogy egyedül kegyelemből, Jézusért lehet bűnbocsánatunk, újrakezdésünk, hiszem, hogy az Úr vezet, és jó terve van az életünkkel. Több mint 20 éve tartozunk a Fasorhoz, valódi lelki otthonunknak itteni megtérésünket követően érezzük: ideköt az élő Ige, a közösség, a barátaink, itt nőnek-nöttek fel a gyermekeink. A gyülekezetben tagjai vagyunk a pároskörnek és több mint tíz éve egy házi imakörnek is. 2006-tól az iratterjesztő csapat tagja (2010-ig vezetője) voltam.

RÉVAY JÓZSEF

pótpresbiter

Katolikus családban nevelkedtem Miskolcon, Budapesten építőipari főiskola várt, majd Zsuzsa – aki 42 éve a hitvesem – marasztalt. Két fiunk született, Mátyás (1978) velünk él.

Péter (1982) már kirepült

a családi fészekből, a házasságából az Úr két unokával, Csongorral (2013) és Bendegúzzal (2016) ajándékozott meg. Isten kegyelméből 45 év szolgálati idővel – az építőiparban, majd intézményfenntartási és építészhatósági feladatok ellátása után – 2016-ban nyugdíjas lettem. Pedagógus feleségem népes református családjának aktív hívő élete és a tőlük 1975-ben kapott és egyre többször olvasott Bibliám, egy-egy hívő testvérel folytatott áldott beszélgetés, csendeshetek Biatorbágyon mint az Úr eszközei vezettek a Fasorba.

1999-ben életem legnagyobb eseménye, a konfirmációm volt, amikor Jézus Krisztust elfogadtam Uramnak és Istenemnek, mert megértettem, hogy a gólgotai kereszten értem, helyettem és miattam áldozta fel életét. Éveken át voltam gondnok a tahi táborban egy-egy ifjúsági csendeshéten, de a Fasorban is szívesen elvégzem, amire megkérnek. A *Fasori Harangszót* kézbesítem két körzetben. 2000 óta egyházközségünk presbitere vagyok.

dr. SIMONGÁTI GYŐZŐ

presbiter

Végzettségem szerint hajótervező mérnök vagyok, melyet szívesen is gyakorlok, amikor van rá mód. Jelenleg egyetemi docensként dolgozom a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen. Feleségemmel, Vajnai Gabriellával 2009-ben kötöttünk házasságot itt, a Fasorban. Megtérésünk a 2010-es közös konfirmálásunk előtt történt. Ezután az iratterjesztésben kezdtünk el szolgálni, melynek 2012 óta vezetője is vagyok. Isten nagyon szeret minket, 2016 óta egy, majd idén még egy örökbefogadott kisfiú édesapjává és édesanyjává lehettünk.

SÓLYOM CSABA

presbiter

Matematika–informatika szakos tanár vagyok. Gyermekkoromban reformátusnak kereszteltek. 18 éves koromig ez semmit nem jelentett számomra, ám megtérésem után az Úr úgy intézte,

hogy a református egyházba tagolódjak be. A középiskolai évek végén kerültem kapcsolatba a Református Fiatalok Szövetségével, az általuk szervezett konferenciákon, táborokban, alkalmakon „nöttem fel”, az itt megélt közösségben, szolgálatban formálta ki az Úr az életemet, hitemet. Feleségem Solyom-Lovász Edit, akivel 2006 nyarán kötöttünk házasságot, egy fiúgyermekkel áldott meg bennünket az Úr. Még jegyességünk idején kerestünk olyan gyülekezetet, ahol közösen

megállapodhatunk, így kerültünk a Faszorba, ahol a felnőtt ifiben hamar megtaláltuk a helyünket, olyannyira, hogy két évig a közösség vezetése is ránk bízott. A házasságkötésünk után a pároskörbe, majd a lakóhelyünkhöz közeli házi csoportba is bekapcsolódtunk. 2011-ben az akkor induló új pároskörnek lettünk a tagjai, szívügyünk a házi csoportok kialakítása ebben a körben is. 2012 óta a FIM tagjaként a faszori levelezőlistákat és e-mail-fiókokat felügyelem.

dr. SÜDY GYÖRGY

presbiter

Gyógyszerész családba születtem, és én is gyógyszerész lettem. Igaz, végül egy gyógyszer-nagykereskedelmi cég egyik vezetőjeként mentem nyugdíjba.

Nem tétlenkedünk, felesé-

gimmal együtt aktív tagjai vagyunk a kis és nagy családuknak. Kis családuknak most 12 tagú, mert fiunk és leányunk egyaránt 3-3 unokával ajándékozott meg bennünket, s mi igyekszünk minél többet velük lenni, segíteni nekik, ahol szükség van rá. A nagy családuknak – a gyülekezetünkben – is igyekszünk szolgálni. Sok éve már, hogy feleséggel együtt tartunk gyermek-istentiszteleteket, együtt jártunk énekkarba, és több cikluson át voltam presbiter és gazdasági gondnok, tagja vagyok a Faszori Orgona Alapítvány kuratóriumának.

SZABÓ GYULA

presbiter

Feleséggel, Judittal két felnőtt és egy kamasz lányunk van. A nagylányoknál egy-egy fiúunokánk született. Eszter lányunk még a Julianna diákja.

Jelenleg portásként dolgo-

zom. A gyülekezetbe feleségemen és gyerekeimen keresztül kerültem 1999-ben. Ez év őszén fogadtam el az Úr Jézust mint megváltómat, és kaptam új életet. Megtapasztaltam a szabáditást és az ima erejét. 2001-ben konfirmáltam, majd 2003-ban presbiternek választottak. Szolgálataimban körzet-

gazdaként, illetve mint a biatorbágyi takarításban szorgoskodó veszek részt. Sokszor szembesülök a magam alkalmatlanságával, de az Úrra tekintve, aki teljesen ismer és mégis kegyelmébe fogadott, benne bízva, hogy alkalmatlanságom ellenére ő tesz alkalmassá a szolgálatra.

dr. SZABÓ MIHÁLY

presbiter

Két testvéremmel lelkescsaládban nőttem fel. 16 évesen fogadtam el személyes megváltómnak Jézus Krisztust egy csendeshét megszólító üzenetében.

Vele kezdtem járni az úton,

a Szabadság téri gyülekezet és ifjúsági közösség tagjaként. Közel húsz évig tartó első házasságom idején eltávolodtam a megkezdett úttól, s végül nem tudtam megtartani e házasságomat. Lassan a harmadik évtized felé haladunk második házasságomban, ahol feleséggel együtt közösen keressük Isten akaratát életünkre és szolgálatainkra. Két leánygyermekem van. Két műszaki, valamint jogi diplomát szereztem. Hosszú ideig nemzetközi fuvarozással, majd közlekedési balesetek műszaki, jogi szakértésével foglalkoztam. Több mint két évtizede kapcsolódtam be a faszori gyülekezet életébe. Azóta mint presbiter, mint főgondnok szolgáltam Isten országa ügyét. Isten Igéjének világosságát keresem ma is családomban, munkámban és szolgálatomban.

dr. SZABÓ ZSOLT

presbiter

Nagyváradon születtem és kaptam református keresztséget. Hétévesen édesanyámmal Budapestre költöztünk, azóta járok – megszakításokkal – a Faszorba, itt is konfirmáltam.

Jogászvégzettséget szereztem, és elvégeztem a Bartók konzervatórium zeneszerzés szakát. A „talentumok” azonban nem alázatossá, hanem önteltté tettek, és egyre kevésbé adtak valódi boldogságot. 2005-ben egy biatorbágyi

csendeshéten megértettem, hogy kicsoda Jézus Krisztus valójában. Azóta megújult életem minden területe, a fasori ifiben megismertem feleségemet, Katát. Tíz éve kötöttünk házasságot, bekapcsolódtunk a pároskörbe. Egy kilencéves kisfiút nevelünk, aki a Julianna iskolába jár. Voltam idegenvezető, köztisztviselő, jelenleg alkotmányjogot tanítok a Károli Gáspár Református Egyetemen és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A most záruló ciklus kezdete óta vagyok a presbitérium tagja, emellett a *Fasori Harangszó* szerkesztői csapatát vezetem és a Fasori Orgona Alapítvány kuratóriumának tagja vagyok.

TORONYI OSZKÁRNÉ

presbiter

Szüleim református keresztyén erkölcsi tanításon alapuló élete követendő példaként kísért végig életemben. Vegyészmérnök vagyok, 1987 óta a nonprofit szektorban dolgozom a gyártói érdekképviselet területén. Férjemmel 1986-ban köteleztük el magunkat egymás iránti hűségre Isten színe előtt. Két felnőtt gyermekünk van. Esküvőnk után kerültünk a fasori gyülekezetbe. Mindig komolyan vettem Isten Igéjét, de afféle „félkegyelmű” hívőként éltem. Házasságunk sűrűsödő konfliktusai vezettek igaz bűnbánatra. A gyülekezetben a szeretetvendégségi munkacsoportot vezetem, és 2013 óta pótpresbiterként szolgálók.

TUNYOGI KÁROLY

pótpresbiter

Karbantartóként dolgozom egy állami intézményben 22 éve. Erdélyben, Zilahon születtem. Szüleim nem beszéltek nekünk különösebben Istenről, de jártunk vasárnapi iskolába, a belvárosi Református Nagytemplomba, ahol konfirmáltam. Szegénységben éltünk, abbahagytam a középiskolát, 16 évesen munkába álltam a helyi bútorgyárban. 1986-ban, 24 évesen hivatalosan átjöttem Magyarországra. Visszatekintve tudom, hogy az Úr vezetett. Zilahon 2008-ban szólított az Úr Bogdán Zsolt esperes által: „Karcsi, jó lenne, ha templomba járnál!” Ezután kezdtem az Úr hajlékát rendszeresen látogatni. Az Úr a fasori gyülekezetbe helyezett, ahol lelki otthonra leltünk. Az első házasságom 1990-től 1997-ig tartott, amelybe első feleségem hozott egy 6 hónapos kisfiút, Róbertet, akit a nevemre vettem. Válásunk után is szeretetteljes kapcsolatot ápolunk. A jelenlegi a második házasságom, amelyből fiunk, Karcscika született. Az Úr ajándéka, hogy Róbert és Karcscika ugyanazon a naptári napon születtek, november 1-jén. A 2014-es fasori szárszói csendeshéten Isten megkoronázta azt, amit addig épített bennem, megérttem. Az Úr szívemre helyezte a testvéri kapcsolat létesítését a fasori és a zilahfenyvesi gyülekezetek között.

1997-es megtérésem óta járok a fasori gyülekezetbe feleségemmel. Végzettségem szerint grafikus vagyok. A gyülekezet több területén szolgálók, a nyári konferenciák körüli gondnoki teendőket hosszú ideje koordinálom, és amiben megszólítanak, az Úr elhívott szolgáljaként végzem feladataimat. Feleségem a Csipkebokor óvoda munkatársa, őt gyermekünk édesanyja, akik közül egyikük ugyancsak ott dolgozik most, ahol magam is vállaltam munkát, a karbantartás területén. Hálás szívvel köszönöm az Úrnak, hogy ilyen csodálatos családdal ajándékozott meg. A mindennapokban megélhetjük Jézus Krisztus előre elkészített kegyelmi ajándékait, és öröm van a szívemben, ha arra gondolok, hogy Ő a tenyerén hordoz bennünket.

VITÉZ ANDRÁS

presbiter

1997-es megtérésem óta járok a fasori gyülekezetbe feleségemmel. Végzettségem szerint grafikus vagyok. A gyülekezet több területén szolgálók, a nyári konferenciák körüli gondnoki teendőket hosszú ideje koordinálom, és amiben megszólítanak, az Úr elhívott szolgáljaként végzem feladataimat. Feleségem a Csipkebokor óvoda munkatársa, őt gyermekünk édesanyja, akik közül egyikük ugyancsak ott dolgozik most, ahol magam is vállaltam munkát, a karbantartás területén. Hálás szívvel köszönöm az Úrnak, hogy ilyen csodálatos családdal ajándékozott meg. A mindennapokban megélhetjük Jézus Krisztus előre elkészített kegyelmi ajándékait, és öröm van a szívemben, ha arra gondolok, hogy Ő a tenyerén hordoz bennünket.

„Sorold Isten csodáit,
és csoda történik veled!”

A HIT NEM MAGÁNÜGY

Hiánypótló témában tartott kerekasztal-beszélgetésnek lehettek tanúi, akik október 26-án ellátogattak gyülekezeti termünkbe. *A hit nem magánügy* címmel megrendezésre került eseményen Heltai Péter, a Hungary Helps Program utazó nagykövete, Nagy Gergely református teológus-lelkész, valamint Vágvölgyi Gergely, a 777 blog szerkesztője a beszélgetés moderátorával, Császár Péterrel együtt járták körül a témát.

A több éve tartó migrációs hullámmal Európába érkező iszlamizáció közepette nagy felelősség hárul ránk, keresztényekre, hogy hitünk szerint tudjunk fellépni az Európa alapját és stabilitását megingató folyamatokkal szemben. Mára elavulttá vált a sokat hangoztatott mondás: „hinni a templomban kell”, és formálódik egy olyan „kreatív” közösség, mely túlmutat a templomok falain. Meg kell, hogy mutatkozzon hitünk a munkahelyünkön, a közéletben és a politikában is, ehhez azonban a stabil identitás részét képező Biblia-tanulmányozás kell. Vissza akarják nyomni a kereszténységet a templomokba, a világ viszont benyomul a templom falai közé. Meg kell mutatnunk, mi az a többlet, mellyel a kereszténység rendelkezik, mit tudunk adni a világnak. Szükséges a konfliktusvállalás, nem elég, ha hívő keresztényként biztonságtudatunk van; többek között a technológiai fejlődés és modernizáció következtében soha nem volt jobb idő arra, hogy a kereszténységgel elérjük az embereket – erről folyt a diskurzus.

Vágvölgyi Gergely szerint ahogy a házasság sem korlátozódik csupán a házaspár falai közé, úgy hitünk sem korlátozódhat templomaink falai közé. Képviselnünk kell olyan érveket, melyek különböző társadalmi problémákra reflektálnak. Egészséges párbeszédbe kell kezdeni a nem hívőkkel, melyhez elengedhetetlen, hogy a keresztények nyitottak legyenek. Hogy egy keresztény a hitéről kezdjen beszélni, csak a 10. lépés, mikor nyitunk és kezdeményezünk nem hívő társaink felé. A személyes élet egysége, mederbe terelése és rendezettsége a körülöttünk élőkre hatással van, az emberek pedig előbb-utóbb felteszik a kérdést: mi miatt van az, amit rajtad látok? Életszagú és nem tömjénszagú kereszténynek kell lenni, felvállalva hibáinkat és bűneinket. A hétköznapi élet hitelessége az, melyet a körülöttünk élők először észrevesznek.

Ne a politika csinálja a hitet, hanem a hit a politikát – ez kell, hogy meghatározza a keresztény elvekre épülő politikát is, értettek egyet a meghívottak. Ez pedig mindig az ember belső szobájában kezdődik, Isten és ember kapcsolatával imádság által. Ezután megyünk gyülekezetbe, ifjúsági közösségekbe, és ezután mutatunk példát másoknak. A beszélgető felek II. János Pál pápa egykori beszédéből idéztek: *„Ne féljete! Nyissátok ki, sőt tárjátok szélesre a kapukat Krisztusnak!”*

Császár Péter – Kincses Krisztina

Vágvölgyi Gergely, Heltai Péter, Nagy Gergely és Császár Péter a kerekasztal-beszélgetésen

KRISZTUSSAL NAPONKÉNT MEGFESZÜLJ!

*Idén adventkor is kaptunk lélekemelő verseket, amelyeket örömmel közlünk
(közülük az első három fasori testvérünk verse)*

Naponként

A fény játéka a lombokon.
A nyugtató patakcsobogás.
Hegyek ölelő karja közt
a biztos megbizonyosodás,
hogy Isten él, feltétlen szeret,
hogy sohasem maradsz egyedül,
hogy élő példaképpé válva
Krisztussal naponként megfeszülj.

Draskóczi Ágnes

Esti áhítat

Hideg téli éjszakában
Fekszem a sötétben, szobámban.
Sok-sok minden eszembe jut: az idő eljárt felettem,
S közben Isten gyermekévé lettem.
Elfogadta bűnös testem-lelkem,
Ezért kell most halleluját énekelnem.
Egyszerre világos lett a szobámban,
S lelkem boldogan szárnyal
A hideg téli éjszakában!

Kovácsné Gitta

Karácsony

Maradt még bennem vágy
az élet iránt,
bár sok minden kiégett belőlem.
Tudtam, hogy elkövetkezőkért
egyet s más
meg kell még bizakodva tennem.

Vezeti tán Isten lelkemet,
s nyújt benne reményt
tipródó órákon.
Pislákoló lángját
nem múló szeretetnek,
nékem is hittel kell táplálnom.

Születik újra és újra Jézus,
meglel naponta
dermedt testemben.
Emel Magához méltón,
siralomnak völgyéből,
éltető kegyelemmel.

Gránitz Miklós

Simán lehet

szelíden durva lenni
köveket mézzel enni
átölelve embert ölni
szép virágba mérget tenni
simán lehet

hegycsúcsokon völgybe vágyni
mosolyokkal gödröt ásni
csodában a gonoszt látni
sérült szívet megaláznai
simán lehet

suttogással ordibálni
megérkezve tovább állni
bólogatva átkozódni
betakarva kitakarni
simán lehet

ígérettel cserben hagyni
tisztaságba fekélyt rakni
kezet fogva elfordulni
szentírással gyalázkodni
simán lehet

ha nincs bennünk szeretet

Tormay András

HITVALLÓ AKVARELLEK

A lapunk korábbi számában megjelent reformációi pályázatra László Zsuzsanna festőművész három akvarellt ajándékozott gyülekezetünknek. A képeket a Szabó Imre teremben állítottuk ki. Hálát adunk Istennek a nem várt ajándékért, amely a reformációhoz kötődő keresztyén szimbólumokkal emlékeztet a szeretetre, bátorságra és hitre.

Szeretetet adni

Bátorságot adni

Hitet adni

„Minden kegyelem!”
 „Hidd el, hogy egy percnyi imádság
 többet ér, mint több órányi akarás!”

MAGVETÉS AZ ORMÁNSÁGBAN

Szinte napra pontosan két évvel ezelőtt, 2015 végén jártam először Kovácshidán Kovács János esperes úrral. Az eredeti terv az volt, hogy Újpetrére jövök szolgálni, ahol gyülekezet is volt, és nagytiszteletű Bóka András nyugdíjas lelképásztor szolgált. Kovács János találkozásunkkor azt mondta, szomorú, mert két éve, amióta a kovácshidai lelkész elment, nem találnak senkit Kovácshidára, és attól fél, hogy le kell mondani végleg erről a társegyházközségről. Láttam az arcán a szomorúságot, kértem, hadd menjünk el, nézzük meg! Megnéztük. Esett az eső, igazi novemberi idő volt, a parókia elhanyagolt kívül és belül, fafűtés (Újpetrén gázfűtés!), 9 falu (Újpetréhez 3 település tartozott). Kovácshidán csak a gondnokkal beszélünk, nem sokat beszélt, szűkszavú volt, de mondott egy mondatot, mely nem hagyott nyugodni: „Mi már nem kellünk senkinek”. Szavai egyeztek mindazzal, amit előtte Kovács János esperes úr mondott, aki hozzátette: öröm lenne számára itt látni minket.

A szolgálat után kértem két nap gondolkodási időt. Megkaptam. Megbeszéltük a kérdést imádságban Kingával, és arra jutottunk, hogy Kovácshidára megyünk. Amikor erről tájékoztattam esperes urat, nem akarta elhinni. Azt mondtam, mi hitben azt láttuk meg otthon, oda kell menni, ahol nincs lelkész, ahol nagy a baj, ahol már önmagukról is lemondtak. Elmondtam, szavaikból én azt értettem meg, lehet, hogy mindenki lemondott róluk, de Jézus értük is meghalt, és az evangéliumot nekik is el kell mondani.

2015. december 15. napjától vagyunk itt. Amikor elkezdtem a szolgálatot, a 9 faluból összesen 11-12 fő járt az alkalmakra, Drávaszerdahelyen egyetlenegy sem, Kémesen a templom felújítása miatt nem voltak alkalmak. Azt lehet mondani, látszatra igaza volt annak, aki így fogadott: „Jöttél meghalni, és életben maradsz, ha elmenekülsz!” Én pedig első igehirdetésként hoztam az Ezékiel 37-et, megfogalmazva látásomat a kérdésben: ha szól az Úr, és meghalljuk szavát, életre

Hittantábor

kelnek az elszáradt csontok, akkor az a nép, amelyik most sötétségben van, amelyik most Ige nélkül él, láthat nagy világosságot, az Úr Jézus Krisztust! Ha szól az Ige, akkor az lehetetlen, hogy itt Élet ne támadjon! Ezzel a hittel és reménységgel kezdtem meg a szolgálatot, tudva, a legfontosabb, hogy az Igét hirdessem, mert a hit Isten Igéjének meghallásából van! Ez a feladatom, a többit pedig rá kell bízni az Úrra!

Eltelt egy év, sok nehézség közepette sok csodát is láttunk: megéltük, hogy egy éve Drávaszerdahelyen rendszeresen tartunk alkalmakat, létrejött pont egy évvel ezelőtt 3 fővel a helyi RIM csoportunk, ahol lettünk 10-en, most 15 tagja van, és jellemzően 13-an vagyunk együtt az Ige körül csütörtökönként! Megduplázódott a hittanosaink száma!

Júniusban áldás esője hullt a 9 gyülekezet kicsinyeire és nagyjaira, amikor megérkezett hozzánk dr. Szabó Ágnes, akivel a felnőttek közötti szolgálat kezdődött meg, valamint Tarcsa Edit és lánya, Andrea, akik a gyerekek között álltak helyt hősiiesen, Edit vállalta a hittantáborok vezetését. Közben sajnos Andi balesetet szenvedett. Volt olyan hét, amikor 40 gyerek jött el az alkalmakra! Ezúton szeretnék minden Fasorból érkezett

segítőnek köszönetet mondani! Editék szolgálatáért is hálát adok Urunknak! Ők időközben hazaköltöztek Mátészalkára, Ágnessel viszont folytatjuk a szolgálatot.

Nyár elején beindult Tésenfán a Keresztkérdések-sorozat, ennek gyümölcse nem csak a több istentiszteletre járó testvér, hanem az, hogy keddenként bibliórát tartunk Tésenfán. Idén november 13-án Kémesen beindult a második kereszt-kérdéses sorozat 13 fővel! Vagyis a nehéz mindennapokban látjuk az Urat! Már nem 11 ember hallgatja az Igét! Folytatjuk azzal a reménységgel, hogy a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban. És hiszem, amint Ezékiel idejében is a hallott Igére megelevenedtek a csontok, úgy az Ormánság népe, társegyházközségünk falvai is megelevenednek, ha az Úr akarja, mert a mi Urunk Jézus Krisztusunk beszéde életnek beszéde, életet termő, életet teremtő szó! Kérjük a fasori testvérek imádságát is, hogy a mi munkánk hiábavaló ne legyen az Úrban! Együttal kívánok a magam és családom, szolgatársaim nevében áldott ünnepet és boldog újévet!

Szeretettel:

Székelly Zsolt
református lelkész, Kovácsbida

PÉNZÜGYI KÉRDÉSEK: LELKI KÉRDÉSEK?

Istennek legyen hála, több éves előkészítő munka után a fasori református gyülekezetben is elindulhatott a *Compass – Isteni pénzügyek* kilenchetes bibliatanulmányozó sorozat, és a fasori misszió egyik ága lett.

Pénz, javak, jövedelem, kiadás, bevétel, költség, rezszi, hitel, kamat, adó – mind ismerős fogalmak. Mi magunk is hozunk pénzügyi döntéseket mindennapi életünk során hivatásunkban, vállalkozásunkban; időnként jókat, máskor rosszakat. Befolyásol bennünket ebben a média, a reklámok, hatással vannak döntéseinkre ismerőseink, barátaink, rokonaink.

Hogy is kerül ez a téma a templomba? Foglalkozunk-e vele, van-e valami támpont erről a Bibliában? Van egy jó hírünk: az Ige nagyon sokat beszél a vagyonról, a gazdálkodásról, a sáfárságról.

Jézus 38 példabeszédéből 16 arról szól, hogyan kezeljük pénzünket és anyagi javainkat. Jézus Krisztus a pénzről többet tanított, mint szinte bármi másról. A Bibliában 500 verset találunk az imáról, ennél kevesebbet a hitről, és 2 350 verset pénzről és tulajdonról.

Az Úr azért beszélt ilyen sokat erről, mert *meg akarta ismertetni velünk látásmódját* az élet egyik kritikusan fontos területén. Azért foglalkozott pénzügyi kérdésekkel, mert *a pénz igenis számít*. Abban a percben, amikor megértjük, hogy Isten a tulajdonosa mindennek, *az összes pénzügyi kérdés lelki kérdéssé válik*. Többé nem ezt kérdezzük: Uram, mi az akaratod, mit kezdjek a pénzemmel? A kérdés innentől így szól: Uram, mi az akaratod, mit kezdjek *a pénzeddel*?

Ha ezzel a szemléletmóddal rendelkezünk, jövedelmünk elköltése, megtakarítása éppen oly-

annyra lelki döntéssé válik, mint adakozásunk. Ha pedig minden Istené, akkor mi sáfárok, azaz vagyonkezelők vagyunk, akiktől Isten azt várja el, hogy hűségesek legyünk. „*Márpedig a sáfároktól elsősorban azt követelik, hogy mind-egyikük hűségesnek bizonyuljon.*” (1Kor 4,2) Hűség mindennel. Az legyen a célunk, hogy hűséges sáfárok legyünk.

Az Úr azért is akarja, hogy hűségesek legyünk, mert így örömeben osztozhatunk. A táalentumokról szóló példázatban az Úr így szólt a hűséges szolgálkhoz: „...*menj be urad ünnepi lakomájára!*” (Máté 25,21; 23). Ezt kétszer is elmondta egymás után, tehát fontos üzenete ez nekünk. Hűségünk még bensőségesebb közösségbe von minket Istennel és örökkévaló, végtelen örömeivel.

Hétköznapi teeteink a szóban megvallott hűségünket vagy megerősítik, vagy meghazudtolják. Nyilvánvaló, hogy jellemünk épül, ha javainkat hűséges sáfárként kezeljük. Ha hűtlenek vagyunk, jellemünket rombolásnak vetjük alá.

Jézus azért szólt többször a pénzről, mint bármi másról, mert a pénznek elsődleges szerepe van akkor, amikor igazi természetünket kell megmutatnunk. A pénz pontos mutatója igazi jellemünknek. A Szentírásban végig nagyon szoros összefüggést találunk az ember jellemének fejlődése és a pénz kezelésének módja között.

A *Compass – Isteni pénzügyek* bibliatanulmányozó sorozat célja, hogy minél többen megismerhessék a Biblia pénzzel és tulajdonnal kapcsolatos iránymutatásait. A gyülekezeti iratterjesztésben beszerezhető Howard Dayton: *Számít a pénzed* című könyve. Ez a könyv végigvezeti az olvasót a legfontosabb kérdéseken: mi Isten szerepe és mi a mienk; mit jelent ténylegesen az adósság, hogyan lehet megszabadulni az adósság csapdájából; mit mond Isten a becsületességről, a bőkezűségről, a munkáról, a megtakarításról, a válságról és a perspektíváról?

Végezetül pedig az örökkévalóságról szól a szerző. Aki a könyvet végigolvasta és indítatást érez arra, hogy jobban megismerje gyakorlati példákon keresztül is Isten útmutatásait a pénzügyeiben, szeretettel várjuk a következő kurzusra.

2017-ben tavasszal és ősszel két bibliatanulmányozó csoport indulhatott a Faszorban. A gyülekezet tagjai közül különböző élethelyzetekből, korosztályokból érkeztek erre a sorozatra, közülük többen csak látásból ismerték egymást, mivel gyülekezetünk jó nagy. Az egyes témafeldolgozások során a beszélgetések nagyon jók és őszinték voltak, mindenki számára volt Istennek üzenete. A kilenc hét elsőre soknak is tűnhet, de azt tapasztaltuk, hogy a résztvevők hétről hétre várták a következő alkalmat, lelkesen készítették a házi feladatokat, imádkoztak egymásért.

Első sorozatunk zárása éppen a házassági évfordulónk napjára esett, így ez különösen is nagy ajándék, imameghallgatás volt számunkra. Ha Isten éltet minket, évente két csoportot szeretnénk indítani tavasszal és ősszel. Ezekről

folymatosan küldünk híradást a vasárnapjaink hirdetőlapján, a *Harangszóban* és a honlapon.

Létrehoztuk a compassfasor@gmail.com címet, hogy ezek a levelek ne keveredjenek magánleveleinkkel. E mögött a cím mögött mi vagyunk és a szolgálatunk, ide várjuk a jelentkezéseket. Nagyon hálásak vagyunk Istennek, hogy ezzel a szolgálattal megbízott bennünket, és mi magunk is tapasztalhatjuk útmutatásainak áldását. Köszönjük a szolgálatunkért elmondott imádságokat.

Bánhidai Csilla és Fancsalszki Róbert

Compass – Isteni pénzügyek bibliatanulmányozó sorozat

MEGHÍVÓ

„Ha tehát a hamis mammonon nem voltatok hűek, ki bízta rátok az igazit?” (Lukács 16,11)
2018. március 19. – május 14. között kilenc héten át hétfőnként 17.30-tól 19.30-ig a Faszorban

Azok jelentkezését várjuk, akik vállalják, hogy ebben az időtartamban rendszeresen ott lesznek az alkalmakon, hogy együtt haladjunk a csoportban. A csoport maximális létszáma 12 fő.

A témafeldolgozást és közös haladásunkat egy könyv (Howard Dayton: *Számít a pénz*) és egy ehhez tartozó munkafüzet segíti. Áruk összesen 4000,- Ft.

(Aki a könyv és a munkafüzet megvásárlásához anyagi segítséget kér, bátran jelezze.)

Jelentkezés: a compassfasor@gmail.com címen 2018. február 20-ig.

Fontos: *Senki nincsen felhatalmazva arra, hogy a Compassra hivatkozva bármilyen befektetési termék vagy pénzügyi szolgáltatást értékesítsen.*

IGE-IDŐK

Ötszáz év élő tárgyai a Nemzeti Múzeumban

Gyülekezetünkben mintegy 20 fővel látogattunk meg a kiállítást, amely áprilistól novemberig várta az érdeklődőket. A tárlat a magyarországi reformáció történetét mutatta be. Egyik különlegessége volt, hogy távoli helyekről, Erdélytől egészen a Felvidékig érkeztek a kiállítandó tárgyak, így az egész Kárpát-medence kincsestárát magába foglalta. Mintegy száz gyülekezetből, sok esetben szó szerint az Úr asztaláról adták kölcsön a ma is használatban lévő kelyheket, keresztelőkancsókat, Bibliákat, úrasztali terítőket, olyannyira, hogy például az egyik ezüstkannát a konfirmáció idejére vissza kellett vinni Kecskemétre. Annak idején a közösségek legjelentősebb tárgyai voltak ezek, fontosnak tartották, hogy áldozanak rájuk. A közösség összetartozásának és túlélésének látható jegei voltak, melyeket ott őriznek ma is, ahová eredetileg készültek, még évszázadokkal ezelőtt. Sok esetben a tárgyakat kölcsönadó gyülekezetek nem is tudták, hogy a kiállításra átadott darabok mennyire régiek, hogy milyen művészettörténeti értékük van, erre a kiállítás rendezése közben derült csak fény.

Az első terem, melybe beléphettünk, egy katolikus templom belsejét adta vissza. A képek illusztrálták, hogyan jutottak el a reformációig, milyen hatások érték ekkor az embereket, mi befolyásolhatta lelkiállapotukat: pestis, éhínségek, háborúk, járványok, csapások. A 15. századi Európa tele volt várakozással, félelemmel és reménnyel. Hasonlóan a reformtanok magyarországi terjedésében a mohácsi csata jelentett áttörést, amely valósággal sokkolta a szentek segítségével és az egyház védelmében bízó, vallásos lakosságot. A hívek magyarázatot vártak és vigasztalást a török hódítás okozta sanyarú helyzetükben. Hiteles választ ekkor a megújulás képviselőitől kaptak.

A második teremben Bibliákat láthattunk, többek között Luther német nyelvre fordított Bibliáját, a Heltai-féle tórárt (Mózes 5 könyvének nyomtatványát az 1550-es évekből) és az eredeti Károli-bibliát is, melyből összesen 4 példány maradt fenn, közülük 2 ki volt állítva, valamint Károlinak a fordítási piszkozataiból egy-egy lap áthúzásokkal, ahogy próbálta a legmegfelelőbb szavakat megtalálni, hogy magyarul is olvashassuk Isten Igéjét. Engem személyesen nagyon megragadott a Bibliák gyönyörű kivitelezése, a különlegesen megmunkált bőrkötések, a cizellált betűk, a gyönyörű illusztrációk. A tárgyak mint tanúk álltak a vitrinekben. Sok olyan kehely volt, mely katolikus használatból került át, de praktikussági okokból a mai napig is használják. A következő vitrinekben már olyan tárgyakat láthattunk, melyeken már az adományozó neve is rajta szerepelt, kifejezetten evangélikus vagy református gyülekezetnek készítették, és megjelent a szöveg mint díszítő elem. Továbbmenve úrasztali terítőket csodálhattunk meg. Többek között egy jellegzetes török motívumokkal díszített, melyről kiderült, hogy eredetileg turbántakarónak használták. Fennmaradtak dokumentumok, melyek szerint a törökök beleszóltak abba, ki mikor használhatja a templomot, melyik napszakban a protestánsok, a katolikusok, illetve a törökök mecsetként.

A harmadik teremben megismerhető volt több nemes személyiség, akiknek sokat köszönhet a magyarországi reformáció terjedése: Bocskai István, Bethlen Gábor, I. Rákóczi György, akik hatalmi pozícióban voltak, így tudtak tenni egyházukért is, főúri, családapai szerepük, hitük mintaként hatott korukra. A tárgyakat nagy részben a falon négyzethálós fachokba helyezték, annak kiemelésére, hogy milyen különbségek vannak a tájegységek között, de

egyben kifejezve, hogy a reformáció nem egymástól elkülönülő utakon haladt. Az egyik falon olyan alkotásokat helyeztek el, amelyekkel különböző helyekről emberek Istennel való kapcsolatukat fejezték ki. Tárlatvezetőnk felhívta figyelmünket a legegyszerűbb alkotásra, egy két kis faágból készült keresztre, mely mögött egy idézetet fedeztem fel Mészöly Miklós írótól: „Nagy ajándék, hogy a megreformált hitűeknek nem kell hinniük azokban a dolgokban, amelyek szemben állnak a józan ésszel, csak azokban, amelyek meghaladják a józan észet.”

A következő terem bemutatta, hogy mi mindentre volt hatással a reformáció: a zenére, irodalomra, oktatásra. Történelmi fordulópontok is megelevenedtek különböző ábrázolásokon. II. József német-római császár és magyar király 1781. október 25-én adta ki Magyarországra és Erdélyre vonatkozó türelmi rendeletét, melyben a felvilágosult abszolutizmus elvei szerint rendezte a királyság vallásügyét. A rendelet szabadabb vallásgyakorlást biztosított a protestáns és görögkeleti alattvalóknak. Megjelent Michiel de Ruyter ábrázolása is: az 1670-es évek a protestáns egyházak életében a próbatétel éveit voltak. Hétszáz protestáns hitvallót idéztek a Pozsonyban felállított különbírószék elé felségsértéssel, hazaárulással, a katolikus egyház megsértésével vádolva őket, egyben követelve „bűneik” beismerését és áttérésüket a katolikus hitre. Azokat, akik semmifajta megalkuvásra nem voltak készek, kisebb csoportokban várbörtönökbe vitték, majd több mint negyven papot Nápolyba hurcoltak, de közülük csak harminckettő maradt életben, akiket eladtak gályarabnak. Michiel de Ruyter holland admirálisnak 1676. február 11-én sikerült kiszabadítani őket. „Sok győzelmet vívtam életemnek minden rendiben ellenségeim felett, de az én legfényesebb diadalom, mellyel Krisztusnak ártatlan szolgáit az elviselhetetlen terhek alól kiszabadítottam” – ezekkel a híressé vált szavakkal fogadta

hajóján a holland tengernagy a huszonhat megmentett prédikátort.

Az utolsó teremben egy kortárs alkotást csodálhattunk meg, melyet Benczúr Emese művésznő kifejezetten erre a kiállításra készített. A három ezer aranyszínű szálból készült lánc mint egy függöny tárult elénk, a közepén ezüstszerű szálból készült felirat: „Ragyogj!” Tárlatvezetőnk elmondta, hogy minden csoporttól megkérdezi, hogy véleményük szerint mi az üzenete ennek az alkotásnak. A Máté 5,16 Ige jutott az eszünkbe: „*Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*” Bennem az fogalmazódott meg, hogy az arany függöny Isten dicsőségét jelképezi, melyet mi, hívők mutathatunk meg a világ számára úgy, hogy nem csak olvassuk az Igét, amelyet a reformáció által mi is a saját anyanyelvünkön megérthetünk, hanem cselekedjük is Isten parancsát.

Kissné Sohár Márta

Részlet a kiállításról

REFORMÁTUS-EVANGÉLIKUS KÖZÖS HITVALLÁS

Közös nyilatkozatot fogadott el a reformáció jubileuma alkalmából templomunkban tartott együttes ülésén a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata október 13-án. A nyilatkozat szövege a következő. A reformáció kezdetének 500. évfordulóján reformátusok és evangélikusok együtt adunk hálát Istennek üdvözítő és megtartó munkájáért. Hálát adunk elődeinkért, akik felragyogtatták Jézus Krisztus nevét az Isten után vágyakozó világban, anyanyelvre fordították a Bibliát és kinek-kinek a maga nyelvén kezdték hirdetni az újjáteremtő Krisztus megváltó kereszthalálát és feltámasztását. Jézus hordozza a tökéletes istenképet, az igaz emberséget, és Őbenne van elrejtve mindaz, amit méltó életnek nevezünk.

Ma a hitünket megvalló úrvacsorás istentiszteletünkön és közös zsinatunkon kinyilvánítjuk Jézus Krisztusban megalapozott egységünket. Valljuk, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére (Fil 2,11). Nincs senki másban üdvösség, mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk (ApCsel 4,12).

Fájlaljuk, ha nem fáradoztunk a nekünk ajándékozott kegyelem mértéke szerint a keresz-

tyén egyház egységén és nem tettünk bizonyosságot szóval és saját életünkkel Krisztus szeretetéről. Mindazáltal reménységgel valljuk és hirdetjük az igaz beszédet: ha vele együtt meghaltunk, vele együtt fogunk élni is (2Tim 2,11). Hisszük, hogy Isten Jézus Krisztusban öröktől megbékéltette magával a világot, és arra hív evangéliuma által, hogy béküljünk meg Vele mi is (2Kor 5,20).

Buzdítjuk testvéreinket az évszázados gyakorlat és megegyezések (Leuening, 1973) nyomán működő szöszék és úrvacsorai közösségre, mely a krisztusi egység megvalósításának és megélésének kiabrázolt példája.

A reformáció máig tartó folyamatot indított el Európában, erre a megújulásra ma is szükség van az igazságtalanságoktól gyötört, háborúkkal sújtott világban. A reformáció 500. évfordulóján újra elkötelezzük magunkat a testvéri egységre, az évszázados sebek gyógyítására, az anyaszentegyház szolgálatára minden nemzet és közösség javára.

Kérjük üdvözítő Istenünket, hogy tartson meg bennünket szeretetben, őrizzen és oltalmazzon hűségében és kegyelmében. Országá eljövetelet várjuk.

Jövel, Uram Jézus! Ámen!

LELKÉSZSZENTELÉS

November 9-én szentelték fel a Dunamelléki Református Egyházkerület új református lelkészeit. Köztük volt gyülekezetünk ifjúsági lelkésze, Édes Gábor, és közösségünk korábbi tagja, a Budapest-Pozsonyi Úti Református Egyházközség lelkésze, Székely Tamás. Szolgálatukra Isten gazdag áldását kérjük!

Édes Gábor

Székely Tamás

(fotók: parokia.hu)

SZÉPLAKI GYÖRGY: 33 EGÉSZ EGYHARMAD

Bolyongás 1956. 04. 04. – 11. 04.

(Magánkiadás, 2017 – Megjelent az 1956-os forradalom Emlékbizottsága támogatásával.)

„Drága!” – ezzel a megszólítással indul Széplaki György tanár úr regénye, és végül ezzel is zárul. „Az ugyan nem furcsa, ha levélben történetet írunk, az viszont igen, ha a levél címzettje a történet legfontosabb szereplője” – írja Gyulai Szabolcs, egykori hetedikes diák az irodalomtanárának, aki a műsája lett. A csinos, kedves tanárnő ugyanis egy dolgozatára azt mondta: „Nagyon jó, valóságos regényírói kezdés”, és biztatta is: „Folytasd csak bátran!” Szabolcs tehát – hatvan év távolából – ezzel a regényírói kezdéssel alkotta meg művét, beszámolóját az 1956. április 4. és novem-

ber 4. között történt eseményekről: ahogyan ő látta, illetve megélte azokat. A levél – ily módon mintkeret – jó lehetőséget nyújtott az érzések, gondolatok, indulatok közvetlen megfogalmazására.

Legelőször a mű címe került az üres papírra: *Bolyongás*. „Ez fejezi ki a legjobban, amit érzek. Járok erre-arra, keresem a jót, a szépet. Nem könnyű megtalálni, ezért aztán bolyong az ember.” A háború borzalmaival, szenvedéseivel átélte nemzedék kicsit föllélegzett a nagy világégés után, és élni szeretett volna – szépen, emberül. Milyen körülmények, milyen eszmék, milyen felnőttek és gyermekek

segítették, illetve akadályozták Szabit ebben? Erről szól e megrendítően szép és meghatóan szomorú történet. Egy csonka család, egy keménykedő iskola és egy templom ölelésében él, vergődik, formálódik hősrünk, aki igen fi-

atalon kóstol bele a történelem levesébe – amint az éppen emelgeti a fedőt... Ő maga – a reménység és reménytelenség hosszú mezsgyéjén járva – így eszmél rá az igazságra, így fedezi fel azokat az ellentmondásokat, amelyek feloldására csak egy forradalom hivatott igazán. Mert hogyan lehetséges az, hogy az énekekben sokkal jobban élünk, mint a valóságban? – kérdezi. A plakátokon a munkások arca mosolygós, ruhájuk tiszta, tekintetüket a kék égbe emelik – látják talán a boldogabb jövőt is?

Miért papolnak a munkás–paraszt szövetségről, miközben a falusiaknak terményeik nagyobbik részét ingyen kell átadniuk az államnak? Ez igazságtalan – háborog –, mert a kötelező beszállítás miatt olykor még enivalója sem marad azoknak, akik az élelmiszereket megtermelik... Miért harsogják, hogy minden ember egyenlő, nincs gazdag meg szegény, megszűnt az úri világ, de ott vannak közöttünk az úri gyerekek a másfajta ruháikban – miközben mi, a többiek olyan kopottak vagyunk hozzájuk képest?

Az a kérdés is foglalkoztatja ezt a kissé naiv, visszafogott, de gyermeki lélekkel megáldott, tisztelettudó fiatalembert, hogy egyáltalán bérmálkozhat-e egy úttörő. Édesanyjával beszél meg, mert – úgymond – az ő szava számára szent. Igen, végigjárja a tanfolyamot, sok örömet talál benne. Osztálytársai és nyiladozó szerelmének tárgya is más megvilágításba kerülnek a szemei előtt gyülekezetében.

Anyja is örül: Látod, milyen jó, ha ilyen gyerekekkel jársz a bérmálkozásra – szól elisme-

rően. A templom, amelynek rendszeres látogatója lett, egyre nagyobb hatást gyakorol Szabi érzelmeire, gondolataira. Befogad a templom csöndje; erősen érzem, én már ide tartozom – írja az egyik fejezetben, majd egy másikban azt vallja meg, hogy az orgona hangja szinte az égbe emeli...

Bár hitéről látványos bizonyoságtételben soha senki előtt nem beszél, de a tanuláshoz, a sportoláshoz, a közös feladatokhoz és a környezetéhez való viszonya alapján Isten-közeli embernek ismerjük meg őt. Erről győznek meg bennünket olykor vívódó, olykor polemizáló gondolatai, amelyek a nagy részét teszik ki e nagyon is cselekményes regénynek.

A bemutatott valóság – illetve annak egy szelete – olyan közel kerül az olvasóhoz, hogy övele együtt éljük át az eseményeket, fáj nekünk minden fájdalma és ujjongunk minden sikerének, mert bevon bennünket saját kamaszos-felnőtt gondolatmenetébe. Ezért nehéz letenni a könyvet, amíg végig nem olvastuk. Történelmi regény? Ifjúsági regény? Levélregény? Meglehet. Mindent elmond magáról részletesen, alaposan, őszintén; de mintha csak nekem sorolná, kitarulkozva, bizalmasan. Olykor naplószerű leírást olvashatunk – így igazán hiteles –, tehát olyan, mint egy naplóregény. Egyben olyan, mint egy atonális zenemű, amelyben – ezt a kifejezést használva – nincs beérkezés. (Gondoljunk például a Gerencséri utca kezdetű népdal szövegére és dallamára, amelyben mindez megvan.) Végigkövetjük Szabi és az övéi életét, életútját – tudván, hogy „rohanunk a forradalomba” –, együtt örülünk velük, hogy „végre”, hogy „győztünk”, még a szovjet csapatok is itthagyják az országot (ez lenne egy szép beérkezés), ámde azon a novemberi éjszakán visszadübörögték magukat tankjaikkal a szabad magyarok földjére...

Mit üzen ez nekünk, Gyulai Szabolcs kortársainak – és a mostaniaknak?

Szeretettel ajánlom olvasásra e könyvet, Széplaki György, gyülekezetünkben szolgáló testvérünk első regényét!

Dévai-Józsa Gábor

REFORMÁCIÓI CSENDES NAP

Október 27-én pénteken a Julianna Református Általános Iskolánkban tartott csendesnapnak az is lehetett volna a címe, hogy *Utazás*. Az első órában az összes gyermekkel közösen voltunk a templomban, és visszautaztunk Luther Márton korába. Nem volt akkor internet, okostelefon, autó, modern fürdőszoba – sorolták a gyerekek. Azonban mi volt jellemző arra a korra, ami ma sajnos nem? Mindenki járt templomba. Minden ember tudta, hogy van Isten. Az embereket komolyan foglalkoztatta, hogy a mennybe vagy a pokolba kerülnek-e. Tudták, hogy lesz ítélet. Luther Márton is azzal a kérdéssel küszködött évtizedeken keresztül, hogy hogyan talál kegyelmes Istenre. Hogyan kaphat bűnbocsánatot? Hogyan kap békességet? Majd megértettük Luther életén keresztül a válaszokat. Láttuk, hogy a reformáció úgy terjedt el az akkori Magyarországon és más országokban, mint ahogy a pezsgőtabletta beszínezi pillanatok alatt a pohár vizet. Az Isten Igéje és a Jézus Krisztussal való élő kapcsolat által új életet, új reménységet és megújult hitet kaptak az emberek.

A második órában továbbutaztunk a mai Wittenbergbe. Sok képpel, térképpel és felnőtt és gyermek idegenvezetőkkel bejárhatta minden osztály a mai Wittenberg reformációi helyszíneit. Majd a következő órákban minden osztály elutazott egy budapesti, reformációval kapcsolatos kiállításra: a reformációi emlékparkba, a fasori evangélikus templomba, az Evangélikus Országos Múzeumba, a Nemzeti Múzeum *Ige-idők* kiállítására, a református egyház Bibliamúzeumába vagy a Kálvin téri aszfalt-üzenetekhez. Minden helyszínen sikerült a gyermekekhez tárlatvezetőt kérni. Volt egy óra, amikor minden osztály akár csoportokban, akár egyénileg lerajzolta az élményeit, a kapott üzenetet, melyet megértett. Több osztály tudott még a nap végén részleteket nézni reformációi filmekből. A gyermekek rajzaiból kiállítást készítettünk templomunkban, mely két vasárnap is megtekinthető volt. A pedagógusok és gyermekek arról számoltak be, hogy sok gazdag utazással és üzenettel teli nap volt a reformációi csendesnapunk. Mindezért egyedül Istené a dicsőség!

Somogyiné Ficsor Krisztina

HEIDELBERG EGYKOR ÉS MA

A *Harangszó* hasábjain rendszeresen olvassuk a *Káté* magyarázatát, de szülővárosáról, Heidelbergről kevesebb szó esik. Idén júniusban lehetőséget kaptam egy rövid heidelbergi kutatóútra, valamint arra, hogy egy konferencián az ott több évszázada tanuló magyar diákokról tartsak rövid előadást. Mindezt szeretném röviden megosztani a *Harangszó* olvasóival is.

Itt dolgozta ki 1563-ban III. Frigyes választófejedelem megbízásából két német teológusprofesszor, a Kálvin-tanítvány Ursinus Zakariás és Olevianus Gáspár a tankönyvként is használt katekézist, amelyet ma *Heidelbergi Káté*ként ismerünk, és már 14 évvel megjelenése után magyar nyelven is olvasható volt.

A hely nevét a *Káté* a reformátusok számára a mai napig őrzi, ám kevésbé ismert, hogy a gyönyörű Neckar-parti város erős magyar történelmi kapcsolatokkal is rendelkezik. Heidelberg történelmi és mai jelentőségét egyetemének köszönheti: az intézményt 1386-ban alapította I. Rupert pfalzi választófejedelem, ezzel a legelső egyetem jött létre német földön. Az azóta csaknem folyamatosan működő egyetem máig az egyik legrangosabb Németországban.

A reformáció tanai hamar elértek ide, a pfalzi hercegek már az 1540-es években felvették az új hitet, a XVI. század második felére a hercegi udvar és a város hamarosan Európa egyik politikai centruma lett, a Habsburg- és katolikusellenes diplomácia központja.

A heidelbergi egyetem így a reformáció fontos szellemi központjává vált: Luther is többször tartott itt előadást, és Kálvin intenzív levelezést folytatott a heidelbergi professzorokkal. Számos külföldi protestáns diák tanult itt, köztük sok magyar, akiből hazatérésük után a magyar és erdélyi közigazgatás és egyház magas tisztviselői váltak. A magyar nemesek szívesen küldték a tehetséges diákokat Heidelbergbe, ösztöndíjukat is kifizették, és többnyire meghatározták a tanulmányok idejét, hosszát, tartalmát is. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem például saját költségén fizette összesen 17 diák itteni tanulmányait, akik között későbbi közigazgatási vezetők, református püspökök is voltak. A professzorok és rektorok nagy része is külföldi volt – ez nem

volt akadály, hiszen az oktatás latinul folyt. Az egyetem és a város fénykorában, 1560 és 1620 (a város katolikusok általi feldúlása és az egyetem átmeneti bezárása) között összesen közel 200 magyar diák tanult itt.

*Heidelberg, egyetemváros:
biciklirenetget a pályaudvar előtt*

Magyar földön a reformáció gyorsan terjedt: a „régii” hitben a mohácsi csatavesztés után nem bíztak a hívek, és a török uralom sem állt a reformáció terjedésének útjába. Míg a reformáció kezdeti éveiben inkább Wittenbergbe, Luther tanainak bölcsőjébe mentek a magyarok tanulni, a század végére már inkább Heidelberget választották, hiszen Wittenberg lutheránus irányt vett, egyeteme jelentéktelenné vált, majd meg is szűnt. Mindkét helyen tárt karokkal fogadták a magyarokat, kiknek sanyarú helyzetét, a török uralmat és a Habsburg-ellenes küzdelmeket a professzorok jól ismerték. A legnevesebb magyar diák Szenczi Molnár Albert volt, a zsoltárok híres fordítója (az ő verseivel énekeljük számos zsoltárunkat).

A híres reformátor, Philipp Melancthon is kedvelte a magyarokat, sok magyar diáknak adott szállást házában tanulmányai idejére, akiknek némettudásuk hiánya miatt latinul tartott áhítatokat, ezért is kapta később a „praeceptor Hungariae” nevet. (Ő maga egyébként 12 évesen kezdett tanulni a heidelbergi egyetemen, melyet két év alatt elvégzett, és amikor magiszteri képzéssel folytatta volna, elutasították, mivel túl fiatalnak tartották. Melancthon ezért átment Wittenbergbe tanulni, ahol hamarosan végzett, majd 24 évesen professzor, 26 évesen az egyetem rektora lett.)

A városnak azt a képét, amelyet az itt tanuló magyar diákok ismertek, már nem láthatjuk: a harmincéves háborúban és az 1600-as évek végén a franciákkal folytatott háborúban elpusztult, és később XVIII. századi barokk stílusban épült újjá. Az egyetem második virágkorát már nem a teológia, hanem a neves jogi és természettudományi oktatás alapozta meg a XIX. században. A magyar református nemesi családok szívesen küldték ide gyermekeiket, itt tanult Tisza István miniszterelnök is. E korszak leghíresebb magyar diákja az ELTE névadója, báró Eötvös Loránd fizikus, aki itt doktorált.

A városképet ma is uraló, egykor fényes választófejedelmi palota azonban ebben a második virágkorban nem újult meg, rom maradt. A választófejedelmek székhelyüket az 1700-as években az általuk alapított új, modern városba, Mannheimba helyezték át, a vár több mint 300 éve félig romosan, de ma is impozánsan emlékeztet az egykor dicső múltra. Heidelberg ma is sok ezer diák otthona, hangulatos egyetemi város. Protestáns gyökerei ellenére azonban – egész Németországhoz hasonlóan – „missziós terület”, ahogy a vasárnapi istentiszteleten, ahol jelen lehettem, az egyetemi templom lelkésze fogalmazott. Adja Isten, hogy új ébredés legyen itt is, és a szép házak és épületek megújult életeknek adjanak otthont!

dr. Szabó Zsolt

„AZ ÉN KÁTÉM IS!”

Hitvallási irataink hasznáról

E sorozat írására az a célkitűzés késztetett, hogy hitvallásos irataink egyik gyöngyszemének, a *Heidelbergi Káté*nak történetéről és szerepéről adjon áttekintést, majd nyújtson segítséget a Káté folyamatos tanulmányozásához. Hitvallásunk 52 Úrnapijára történő tagolása jó keretet és lehetőséget kínál mindehhez. A részletesebb tagolás mellőzésével ugyan, de bibliai, irodalmi, valamint életből vett példák segítségével hozzájárulhat e cikksorozat a hitvallási szövegek értelmezéséhez.

Az első Úrnapija kérdéskörében az egyetlen vigasztalással ismerkedtünk közelebről, majd a második, a harmadik, a negyedik Úrnapijára tekintve az ember nyomorúságával foglalkoztunk. Az ötödik Úrnapijával kezdődően áttértünk az ember megváltásáról szóló részre, a kilencedik Úrnapijától pedig az Atya Istenről szóló kérdésekre. A 11–19. Úrnapija kérdés–feleletei az Apostoli hitvallás Fiú Istenről szóló magyarázatát adják, s azokat a kálvini gondolatokat veszik át, amelyeket a *Genfi Káté*ban fogalmazott meg a nagy reformátor. Ezek ismeretében tértünk át a Szentlélek Istenről szóló kérdésekre.

Hitvallásunk egyértelmű határozottsággal beszél arról, hogy a Szentlélek nélkül mi sem Krisztust, sem az Atyát nem ismerhetnénk, Krisztusnak semmilyen jótéteménye nem lehetne a mienk. De éppen az az eredete az életünkben mindennek, hogy Isten kitöltötte ránk – a szívünkbe – szeretetét. E szeretetben erősít, erről tanít bennünket az Apostoli hitvallás szóban forgó harmadik szakasza: mi mindent végez a Szentlélek Isten az emberért, az emberben. Az eddigiekben láthattuk – maga a Szentlélek mutatja minékünk – az üdvösséget Jézus Krisztusban, a hívők testvéri közösségét az egyházban, és a bűnbocsánat által kapott szabadítást.

Legutóbb a feltámadott Krisztustól nyert örök élet vigasztalásáról szóltunk, most pedig – Barth Károly gondolatmenetét követve – a megigazulásra vivő utat mutatjuk be. A hit: bizalom, amellyel az ember mint a keresztyén gyülekezet tagja hálás engedelmisséggel, de saját érdemét és cselekedetét tekintve minden igény nélkül, egyenesen, teljesen és szilárdan az egyetlen vigasztalásban bízik, hogy Isten megigazító tette Jézus Krisztus halálában és feltámadásában mindenki számára céljához ért. Mivel a hitnek csak ez a tartalom felel meg, egyedül a hit az ember megigazulásra vivő útja. Olvassuk el a 23. Úrnapija kérdéseit és feleleteit!

Mi hasznát veszed, ha mindezeket hiszed?

Azt, hogy Isten előtt Krisztusban megigazulok, és az örök életnek örököse vagyok.

Mi módon igazulsz meg Isten előtt?

Egyedül a Jézus Krisztusban való igaz hit által, oly módon, hogy bár lelkiismeretem vádol, hogy Istennek minden parancsolata ellen súlyosan vétkeztem, és soha azoknak egyikét sem tartottam meg, sőt még mindig hajlandó vagyok minden gonoszra; Isten mégis minden érdemem nélkül, ingyen kegyelméből nekem ajándékozta és tulajdonítja Krisztusnak tökéletes elégtételét, igazságát (igaz-voltát) és szentségét, mintha soha semmi bűnöm nem lett volna, sőt mintha mindenben olyan engedelmes lettem volna, amilyen engedelmes volt érettem Krisztus – de csak akkor, ha e jótéteményeket hívő szívvel elfogadom.

Miért mondd, hogy egyedül csak hit által igazulsz meg?

Nem mintha hitem érdeméért volnék kedves Isten előtt, hanem azért, mert egyedül Krisztus elégtétele, igazsága (igaz-volta) és szentsége az én igazságom Isten előtt, és ezt semmi más módon nem fogadhatom el, sem sajátommá nem tehetem, hanem csak egyedül hit által.

Az Apostoli Hitvallás részletes áttekintése után a Káté itt az egész Hiszekegyre visszatekintve kérdezi, hogy mi hasznát veszed, ha mindezeket hiszed – ez a haszon a hit általi megigazulás. Az Isten előtti megigazulás Krisztusban egy új állapotot és egy új életlehetőséget ad. A kérdésben újra megjelenik a szent haszonelvűség. Korunk embere a profit ígézetének bűvkörében él, és az élet minden területén szenvedélyesen és sokszor Isten törvényével ellentétes szellemben és gyakorlatban csak ezt keresi és hajszolja – így rohan a mulandó, ideiglenes célja felé. S lám, a *Heidelbergi Káté* atyái a 16. század második felében a hit ragyogó éleslátásával a hit életet és jövődőt, civilizációt és kultúrát teremtő erejének megtapasztalásában bátran hitet mertek tenni a hit hasznáról. Isten arra teremtett bennünket, hogy megtaláljuk elhivatottságunkat és rendeltetésünket. Földhözragadt emberi létünk a Lélek vezeteése alatt eljuthat rendeltetése céljához, az örök életre.

Ha a Szentlélekben hiszünk, abban hiszünk, Aki a hitet ajándékozza nekünk. A „hiszek” azt jelenti, hogy részesülök Isten megváltó tetteinek gyümölcsében. A Káté két haszonzóról beszél: az egyik a *jelenben* a Krisztusban való élet, vagyis a megnyert igazság, a másik a *jövőben* az örök élet. (Két dolgot ad a mi Urunk: boldogan élni és boldogan meghalni.) *Az örök életnek örököse vagyok* – ez a hitvallás az Isten családjába történő visszafogadásról üzen. Elvesztett istenfűségünket Isten visszaajándékozza, és megadja az örök életre való jogosultságot.

Hogyan leszek igaz Isten előtt? Luther Márton így kérdezte: Hogyan találhatnék kegyelmes Istenre? Az Írások segítségével Krisztusban talált választ erre: egyedül kegyelemből, egyedül hit által, egyedül Krisztusban, egyedül az Írások által. Ez a négy „egyedül” a reformáció nagy igazsága. Beszédes a reformációkori kép: ülünk a vádlottak padján. Bűneink ellenünk tanúskodnak, lelkiismeretünk vádol. A vádakkal szemben semmi reményünk nem lehet: büntetést, halált és kárhozatot érdemlünk. Ám itt hangzik el felőlünk Isten kegyelmes, felmentő ítélete, hiszen Valaki a helyünkre állt. Az Ő tökéletes igazságát és szentségét borítja ránk mint palástot. Ily módon a megigazulást nem olcsó, hanem a drága kegyelem művének tekintjük. Isten előtt egyedül a Jézus Krisztusban való igaz hit által vagyok igaz. Ő olyan kegyelmes és jóságos hozzám, hogy kész nekem tulajdonítani Krisztus átokfán szerzett tökéletes igazságtételét, igazságát és szentségét. Isten az engedelmes Krisztus miatt másként néz rám, másként értékeli az életemet. Bár önmagamban bűnös vagyok, de Ő Krisztusért mégis úgy tekint rám, mint igazra. A hit Krisztus által jött el; az embert tehát hitének tárgya és tartalma igazítja meg. A hit a Szentlélek Isten eszköze, amellyel bűnősként átölelem Krisztust. Az Ő jótéteményeit el tudom fogadni, magamévá tudom tenni – így lesz az Úr az életem része. Így látszik meg Isten műve szolgálain, és kegyelme által dicsőül meg minden szolgája mindabban, amit családjáért, népéért, egyházáért megcselekedett. Hit által kérhetjük mi is ma is: őriz meg, hogy kitarthassunk a cél felé vezető úton!

szerkesztette: Dévai-Józsa Gábor

FASORI CSENGETTYŰSZÓ

Kedves gyerekek és fiatalok!

Közeledik a karácsony, véget ér lassan az év, melyet a reformáció 500. évfordulójaként ünnepelhettünk. Karácsonyköszöntőként és reformációi évbúcsúztatóként a mostani *Csengettyűszó*ban a zene nyelvét hívjuk segítségül. Most főleg hallgatnivalókkal készültünk, de az utolsó feladatban próbára tehetitek kreativitásotokat. Segítséget kérni ér! ☺ Elkészült műveiteket február 28-ig dobjátok be a gyülekezeti teremben elhelyezett dobozba! A beküldők számíthatnak egy kis ünneplésre március folyamán az egyik gyerek-istentisztelet keretén belül. *Sok szeretettel,*

Szabó Dániel és Szabó-Szemenyei Eszter

1. Hallgatnivaló:

Egy nagyon ismert karácsonyi éneket gyermekrovatunk nevéhez híven csengettyűk közreműködésével hallgathattok meg a következő felvételen:

<https://www.youtube.com/watch?v=JHixp5sy9-c>

2. Nem csak a reformáció 500. évfordulóját ünnepeljük, hanem a *Fasori Harangszó* 20. születésnapját is. De tudjuk-e vajon, hogyan szólalnak meg a harangok? Mit láthatnánk, miközben halljuk az istentiszteletre hívogató harangszót? Ha megnézik ezt a videót, talán megfoghatóbb lesz számotokra is a harangszó:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=7&v=UwyfZMESISo

3. Szövegírás dallamra:

Itt egy nagyon ismert énekünk kottáját láthatjátok. Írjatok szöveget erre a dallamra (a kottafejek alá le is tudjátok jegyezni), majd az elkészült műveteknek adjatok címet! A szöveg tükrözze, hogy mit jelent számotokra Isten a mindennapokban!

A KÖVETKEZŐ IDŐSZAK ESEMÉNYEI

- * **December 17-én vasárnap 10 órától** karácsonyi családi napot tartunk.
- * **December 29-én 18 órákor** közös bibliaóra lesz.
- * **Január 7-én vasárnap 17 órákor** *Improvizációk az orgona lapjaira* címmel Pálúr János orgonakoncertjét hallgathatjuk.
- * **Február 18-án vasárnap 10 órákor** felnőtt konfirmálók ünnepi fogadalmat tesznek.
- * **Február 19-től 23-ig, hétfőtől péntekig 18 órától** hitmélyítő hétre hívjuk a Testvéreket a templomba.
- * **Február 25-én vasárnap 18 órákor** kezdődik a tavaszi 10 hetes Kereszt-kérdések-sorozat.
- * **Március 3-án szombaton 10 órától** férfi csendesnapot tartunk a Szabó Imre teremben.

HETI ALKALMAINK

- ◆ **Istentisztelet, gyermek-istentisztelet és gyermekfoglalkozás** 5 korcsoportban (3–5 és 5–7 évesek, I–II., III–IV. és V–VI. osztály), 3 éves korig gyermekmegőrző szolgálat vasárnap 10 óra
- ◆ **270. Hajnal Cserkészcsapat foglalkozásai** 2–3. osztályosoknak hétfő 14-től 15 óráig, 5–7. osztályosoknak csütörtök 16-tól 17:30-ig
- ◆ **Siloám csoport** hétfő 18 óra
- ◆ **Bibliaóra** kedd 10 óra
- ◆ **Bibliai közösségi óra** szerda 18 óra
- ◆ **Nagyifői bibliaóra** (18–25 évesig) szerda 18 óra
- ◆ **Gyülekezeti bibliaóra** csütörtök 15 óra
- ◆ **Kisifői bibliaóra** (konfirmációtól 18 éves korig) péntek 17 óra
- ◆ **Fiatalfelnőttek köre** péntek 18 óra

HAVI ALKALMAINK

- ◆ **Gyülekezeti imaközösség** a hónap 2. vasárnapján 8:30-kor
- ◆ **Úrvacsorai istentisztelet** a hónap utolsó vasárnapján 10 és 17 órákor (mindkét időpontban ugyanaz az igehirdetés)
- ◆ **Istentisztelet utáni teaház** a hónap 2. vasárnapján
- ◆ **Zenés áhítat** a hónap 1. vasárnapján 17 órákor
- ◆ **Keresztelés** a hónap 1. és 3. vasárnapján az istentiszteleten. Szülőknek, kereszt-szülőknek a fogadalmátételre felkészítő két alkalom: a keresztelés hetében kedden és csütörtökön 17:30-kor
- ◆ **Párapóli tanfolyam** a hónap 1. hétfőjén 18 órákor
- ◆ **Férfi bibliaóra** a hónap 3. keddjén 18 órákor
- ◆ **Baba–mama kör** a hónap 1. és 3. csütörtökén 9:30-tól 11:30-ig gyermekmegőrzéssel
- ◆ **Pároskör I.** a hónap 3. péntekén 18 órákor gyermekmegőrzéssel
- ◆ **Női kör** a hónap 2. szombatján 16 órákor
- ◆ **Pároskör II.** a hónap 2. szombatján 17 órákor gyermekmegőrzéssel
- ◆ **Összevont közös bibliaóra** a hónap utolsó péntekén 18 órákor
- ◆ **Páratlanok köre** a hónap első szombatján 16 órákor

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI ISTENTISZTELETI REND

- ◆ **December 13-tól 15-ig 18 óraker adventi előkészítő esték**, az alkalmak alatt összevont gyermekmegőrzés 4. osztályig, felsősök a templomba mennek
- ◆ **December 17-én 10 óraker karácsonyi családi istentisztelet**
- ◆ **December 24-én vasárnap 10 óraker istentisztelet**, gyermekmegőrzés 3 éves korig, gyermek-istentisztelet öt korcsoportban
- ◆ **December 25-én hétfőn, karácsony 1. napján 8 óraker istentisztelet úrvacsorával, 10 óraker istentisztelet úrvacsorával**, gyermekmegőrzés 3 éves korig, gyermek-istentisztelet öt korcsoportban
17 óraker istentisztelet úrvacsorával
- ◆ **December 26-án kedden, karácsony 2. napján 10 óraker istentisztelet úrvacsorával**, gyermekmegőrzés 3 éves korig, gyermek-istentisztelet két korcsoportban, felsősök a templomba mennek
- ◆ **December 31-én vasárnap 10 óraker istentisztelet**, gyermekmegőrzés 3 éves korig, gyermek-istentisztelet öt korcsoportban
18 óraker óévi istentisztelet úrvacsorával, gyermekmegőrzés nincs, egy összevont csoportban a Szabó Imre gyülekezeti teremben foglalkozunk a gyermekekkel
- ◆ **2018. január 1-én hétfőn 10 óraker újévi istentisztelet**, gyermekmegőrzés 3 éves korig, nagyobbakkal a Szabó Imre gyülekezeti teremben foglalkozunk

Az elmúlt három hónapban megkeresztelt gyermekeinkért, akikért fogadalmat tettünk!

Kabán Péter és Köntös Lívía gyermeke

Kabán Patrik

Simongáti Győző és Vajnai Gabriella gyermeke

Simongáti Gergő

Jedlicska Balázs és Bányai Rebeka gyermeke

Jedlicska Áron Zente

Kajári Zoltán és Gurzó Anikó gyermeke

Kajári Eszter

LELKÉSZI HIVATAL

Fogadóórák:

hétfő–péntek: 9–13

szerda: 9–13 és 17–17:45

KOLUMBÁRIUM

Nyitvatartás:

hétfő–péntek: 9–13

szerda: 9–13 és 17–17:45

vasárnap: 9–10 és 11–12:30

FASORI HARANGSZÓ

Budapest-Fasori Református Egyházközség
negyedéves kiadványa

1071 Budapest, Városligeti fasor 5. • www.fasor.hu
E-mail: hivatal@fasor.hu • Telefon: 342-7311

Felelős szerkesztő: dr. Szabó Zsolt

Szerkesztők:

Cseke Hajnalka, Dévai-Józsa Gábor,
Diószegi Rita, Somogyiné Ficsor Krisztina,
dr. Széplaki György, Tézli Péter

Tördelőszerkesztő: Kovács György

Korrektor: Diószegi Rita